

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра германської і української філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
магістр

на тему: «Застосування цифрових технологій в лінгводидактиці»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною
програмою
Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
спеціальності 035 Філологія
ступеня вищої освіти Магістр
групи 1
Берегова К.
Керівник: Матвієнко Л.Г.
Рецензент: Рудич О.О.

Полтава - 2025 року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад
(англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія
Ступінь вищої освіти Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Наталія СИЗОНЕНКО

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Берегової Крістіни

1. Тема роботи: «Застосування цифрових технологій в лінгводидактиці»,
керівник роботи: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської і української філології Матвієнко Леся Григорівна

Затверджено засіданням кафедри протокол №5 від 28.10.2024 року.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 10 грудня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи:

- спеціальна професійна література,
- джерелах глобальної мережі Інтернет в галузі перекладу рекламних текстів, що знаходяться у відкритому доступі,
- результатах роботи наукового гуртка, результатах курсів для неформальної освіти.
- джерела бази практики.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні засади застосування цифрових технологій у лінгводидактиці

Розділ 2. Практичне використання цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов

Розділ 2. Експериментальна перевірка ефективності застосування цифрових технологій у лінгводидактиці

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження

6. Дата видачі завдання 14 листопада 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/П	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.	03.10.2024 р. – 29.10.2024 р.	
2	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу	30.10.2024 р. – 14.11.2024 р.	
3	Опрацювання літературних джерел	15.11.2024 р. – 10.11.2025 р.	
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи	15.11.2024 р. – 10.11.2025 р.	
5	Виконання теоретичного розділу роботи	15.11.2024 р. – 03.02.2025 р.	
6	Виконання аналітичних розділів роботи	04.02.2025 р. – 03.11.2025 р.	
7	Оформлення тексту роботи	04.11.2025 р. – 12.11.2025 р.	
8	Попередній захист роботи на кафедрі	13.11.2025 р. – 14.11.2025 р.	
9	Нормо-контроль	17.11.2025 р. – 25.11.2025 р.	
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій	26.11.2025 р. – 02.12.2025 р.	
11	Захист кваліфікаційної роботи	17.12.2025 р.	

Здобувач вищої освіти _____ Крістіна БЕРЕГОВА

Керівник роботи _____ Леся МАТВІЧЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІНГВОДИДАКТИЦІ	9
1.1. Сутність поняття «цифрові технології» та їх роль у сучасній лінгводидактиці	9
1.2. Психолого-педагогічні умови ефективного впровадження цифрових технологій у навчанні іноземних мов	14
1.3. Переваги та виклики використання цифрових технологій у лінгводидактиці	21
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	25
2.1. Цифрові платформи та інструменти для організації мовного навчання	25
2.2. Організація навчального заняття з використанням цифрових технологій	31
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІНГВОДИДАКТИЦІ	39
3.1. Методика та етапи проведення експериментального дослідження	39
3.2. Аналіз результатів та оцінка ефективності використання цифрових технологій	43
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	59

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному освітньому просторі відбувається активна цифрова трансформація, що суттєво змінює підходи до навчання, зокрема у сфері лінгводидактики. Використання цифрових технологій у процесі викладання іноземних мов є не лише вимогою часу, але й важливим засобом підвищення ефективності навчання, розвитку критичного мислення та формування інформаційно-цифрової компетентності здобувачів освіти. Сьогодні студенти перебувають у постійному інформаційному потоці, і саме інтеграція цифрових інструментів у навчальний процес дозволяє зробити навчання ближчим до реальних умов спілкування, інтерактивним та мотивуючим.

Цифрові технології забезпечують можливість поєднання традиційних методів навчання з інноваційними засобами подачі матеріалу, такими як інтерактивні платформи, мультимедійні ресурси, мобільні додатки, штучний інтелект і віртуальні середовища. Вони створюють умови для індивідуалізації навчання, диференційованого підходу та зворотного зв'язку між викладачем і здобувачами освіти.

Актуальність обраної теми зумовлена також потребою у формуванні цифрової компетентності майбутніх фахівців, здатних критично використовувати технології для здобуття та обробки інформації, комунікації, самонавчання та професійного розвитку. У цьому контексті цифрові інструменти виступають не лише засобом навчання, а й об'єктом дослідження сучасної педагогічної науки.

Проблема інтеграції цифрових технологій у мовну освіту стала предметом наукових пошуків багатьох українських і зарубіжних дослідників. Зокрема, питання цифровізації навчання та розвитку цифрової компетентності в освітньому процесі розглядали О. Овчарук, Н. Морзе, В. Биков, О. Спірін, які підкреслюють необхідність упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальне середовище.

Теоретико-методичні аспекти лінгводидактичного застосування цифрових ресурсів досліджували Л. Коломієць, Т. Костюк, Л. Гаврілова, а серед зарубіжних учених – М. Warschauer, S. Hockly, G. Motteram, P. Hubbard, які наголошують на ефективності цифрових платформ у розвитку мовленнєвої компетентності.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю глибшого наукового осмислення ролі цифрових технологій у лінгводидактиці, пошуку оптимальних шляхів їх впровадження у навчальний процес та розробленням практичних рекомендацій щодо їх ефективного використання у вищій школі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота розроблена та впроваджена в полі науково-дослідного напрямку кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін відповідно до теми: «Актуальні питання сучасної філології та особливості викладання мовних дисциплін в аграрному вищому навчальному закладі»

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та практичне вивчення ефективності застосування цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність виконання таких завдань:

1. Проаналізувати науково-теоретичні підходи до визначення сутності та класифікації цифрових технологій у лінгводидактиці.
2. Визначити психолого-педагогічні умови ефективного впровадження цифрових технологій у процес навчання іноземних мов.
3. Охарактеризувати основні цифрові інструменти, платформи та ресурси, що застосовуються у сучасній практиці викладання мов.
4. Розробити і впровадити методику використання цифрових технологій у навчальному процесі здобувачів вищої освіти.
5. Оцінити ефективність застосування цифрових технологій у

формуванні іншомовної комунікативної компетентності та сформулювати практичні рекомендації для викладачів.

Об'єкт дослідження – процес навчання іноземних мов у закладах вищої освіти з використанням цифрових технологій.

Предмет дослідження – методи, засоби та умови ефективного впровадження цифрових технологій у лінгводидактичний процес.

Методи дослідження. У роботі використано комплекс теоретичних і емпіричних методів: аналіз і узагальнення наукових джерел, спостереження, опитування, педагогічний експеримент, статистичний аналіз отриманих даних. Контент-аналіз застосовувався для вивчення освітніх платформ і цифрових ресурсів (Quizlet, Liveworksheets, Moodle, Google Classroom) з метою виявлення їх дидактичного потенціалу та ефективності у формуванні мовних навичок.

Наукова новизна роботи полягає у системному аналізі можливостей цифрових технологій у лінгводидактиці та визначенні педагогічних умов їх ефективного використання. Вперше зроблено спробу поєднати практичний досвід застосування цифрових інструментів із теоретичними положеннями сучасної лінгводидактики.

Практична цінність одержаних результатів. Отримані результати можуть бути використані викладачами іноземних мов для розроблення інтерактивних занять, створення власних навчальних матеріалів, а також для підвищення цифрової компетентності здобувачів освіти. Запропоновані методичні рекомендації можуть бути впроваджені у практику закладів вищої освіти.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження. Всі результати дослідження та проведений аналіз належні автору дослідження. Усі розробки та система досліджених компетентностей, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи були представлені на студентських наукових конференціях та обговорені на засіданнях кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету. Отримані результати отримали позитивну оцінку колег і викладачів кафедри.

Публікації. За результатами кваліфікаційної роботи було опубліковано тези.

Берегова Крістіна Вплив онлайн-ресурсів на вивчення іноземних мов. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.). Полтава : ПДАУ. 2024. С. 226-230

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота викладена на 78 сторінках, з них 59 сторінок основного тексту, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІНГВОДИДАКТИЦІ

1.1. Сутність поняття «цифрові технології» та їх роль у сучасній лінгводидактиці

У другій половині ХХ століття розвиток інформаційного суспільства зумовив появу нових підходів до освіти, серед яких провідне місце посіло використання цифрових технологій. Під цим поняттям розуміють сукупність технічних, програмних і комунікаційних засобів, що забезпечують створення, обробку, збереження, передавання та використання інформації в електронному форматі. Цифрові технології охоплюють як апаратні компоненти (комп'ютери, планшети, смартфони), так і програмне забезпечення – від офісних додатків до складних освітніх платформ і хмарних сервісів.

Поняття «цифрові технології» стало предметом дослідження багатьох українських і зарубіжних науковців, які розглядали його з різних точок зору – технічної, педагогічної, когнітивної та соціальної. У вітчизняному науковому просторі питання цифровізації освіти та впровадження сучасних технологій у навчальний процес активно вивчають В. Биков [2], Н. Морзе [15], О. Спірін [21], О. Овчарук [16], М. Лещенко [11], які наголошують, що цифрові технології – це не лише технічні засоби, а й нова педагогічна культура, що передбачає переосмислення ролі викладача та здобувача освіти.

В. Ю. Биков [2] визначає цифрові технології як сукупність електронних засобів, програмних продуктів і мережевих сервісів, призначених для збирання, оброблення, зберігання, передавання й використання інформації в навчальному процесі, що сприяє створенню відкритого інформаційно-

освітнього середовища.

Н. В. Морзе [15] трактує цифрові технології як інструменти, які забезпечують реалізацію освітнього процесу через електронні ресурси, інтерактивну взаємодію та індивідуалізацію навчання з метою формування цифрової компетентності учасників освіти.

G. Motteram [40] визначає цифрові технології як інтегровану систему електронних засобів, програм і платформ, що забезпечують створення умов для змішаного та дистанційного навчання, підтримують розвиток автономності та взаємодії між учасниками навчального процесу.

M. Warschauer [47] розглядає цифрові технології у контексті лінгводидактики як інструмент розширення комунікативних можливостей здобувачів освіти, що забезпечує автентичність мовного середовища й сприяє міжкультурній комунікації.

S. Hockly дає практичне визначення: «Цифрові технології — це технічні й програмні засоби, що підтримують навчання мов через інтерактивні ресурси, онлайн-комунікацію, мультимедіа та ігрові елементи, які підвищують мотивацію здобувачів» [32].

Цифрові технології – це сукупність технічних, програмних і комунікаційних засобів, які забезпечують створення, зберігання, обробку, передавання та використання інформації в електронному форматі [45]. Вони охоплюють широкий спектр інструментів, від комп'ютерів, планшетів і смартфонів до спеціалізованих програм, онлайн-платформ, хмарних сервісів і мобільних застосунків.

У педагогічній науці термін «цифрові технології» тісно пов'язаний із поняттями «інформаційно-комунікаційні технології» та «електронне навчання». Відмінність полягає у тому, що цифрові технології є ширшим явищем, яке охоплює не лише передавання знань через мережу Інтернет, а й створення інтерактивного навчального середовища, у якому поєднуються

текст, звук, відео, графіка, візуальні моделі та симуляції. Як зазначає В. Биков [2], цифровізація освіти означає зміну самої освітньої парадигми – перехід від знаннєвої до компетентнісної, у центрі якої стоїть активний суб'єкт навчання.

В межах освіти цифрові технології – це не просто засоби автоматизації навчального процесу, а комплекс педагогічних інструментів, що сприяють реалізації принципів індивідуалізації, інтерактивності, доступності та безперервності навчання [13]. Вони дозволяють створювати динамічне освітнє середовище, у якому викладач і здобувач освіти взаємодіють у реальному або віртуальному часі, обмінюючись інформацією, досвідом і результатами роботи.

У контексті лінгводидактики цифрові технології розглядаються як інструмент підвищення ефективності процесу оволодіння іноземними мовами. Їхня роль полягає у створенні автентичного іншомовного середовища, що сприяє розвитку комунікативної компетентності, критичного мислення, навичок самонавчання та співпраці. Застосування цифрових платформ (таких як Moodle, Google Classroom, Quizlet, Liveworksheets, Kahoot, Duolingo) дозволяє інтегрувати різні види мовленнєвої діяльності – читання, аудіювання, письмо й говоріння – у єдину систему навчальних завдань, адаптовану до індивідуальних потреб здобувачів освіти.

На думку О. Овчарук [16] та Н. Морзе [15], ефективність цифрових технологій у навчанні безпосередньо пов'язана з їх здатністю забезпечувати зворотний зв'язок, мотивувати до активної участі та сприяти розвитку автономності здобувачів освіти. У свою чергу, М. Warschauer [47] і S. Hockly [32] підкреслюють, що цифрове середовище створює умови для занурення у реальний комунікативний простір, у якому навчання відбувається не лише через засвоєння мовних структур, а й через соціальну взаємодію.

Узагальнюючи підходи, можна зазначити, що більшість дослідників розглядають цифрові технології не лише як технічний інструментарій, а як комплекс педагогічних засобів, які створюють новий тип освітнього середовища, орієнтованого на розвиток автономності, комунікативності та цифрової грамотності здобувачів освіти.

З педагогічного погляду, цифрові технології відіграють багатогранну роль у лінгводидактиці, виконуючи низку важливих функцій, кожна з яких має свій зміст і практичне значення у процесі навчання іноземних мов (Рис. 1.1).

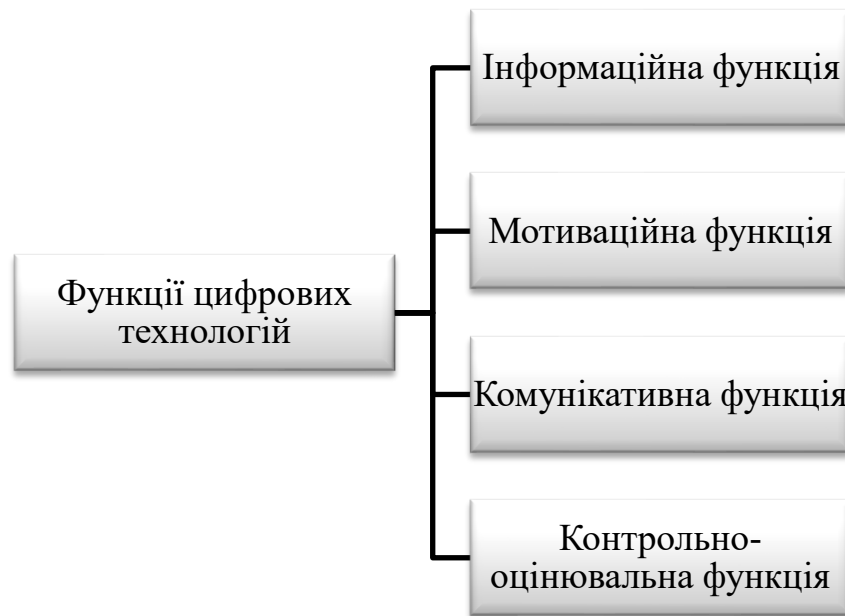

Рис. 1.1. Педагогічні функції цифрових технологій

1. Інформаційна функція полягає у тому, що цифрові технології забезпечують вільний і швидкий доступ до величезної кількості автентичних джерел мовного матеріалу: текстів, аудіо- та відеозаписів, електронних словників, інтерактивних енциклопедій. Завдяки цьому навчання іноземних мов стає більш реалістичним, наближеним до умов природного мовного середовища. Здобувач освіти має можливість працювати з матеріалами, які відображають сучасний стан мови, культуру спілкування та актуальні

соціальні контексти [29]. Це, у свою чергу, сприяє розвитку навичок критичного мислення, уміння відбирати й аналізувати інформацію, а також формує здатність до самостійного пізнання.

2. Мотиваційна функція цифрових технологій проявляється через підвищення зацікавленості в навчанні завдяки інтерактивності та різноманітності форматів подачі матеріалу. Гейміфікація, мультимедійні елементи, миттєвий зворотний зв'язок, можливість самостійно обирати темп навчання, усе це створює позитивну емоційну атмосферу [3]. Цифрові ресурси допомагають подолати психологічні бар'єри, роблять навчання більш динамічним і наближеним до повсякденного спілкування. Як показує практика, використання інтерактивних платформ, наприклад Kahoot, Quizizz або Wordwall, сприяє не лише закріпленню знань, а й розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти.

3. Комунікативна функція реалізується через можливість налагодження ефективної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу. Онлайн-платформи, форуми, відеоконференції, спільні документи в Google Workspace чи Microsoft Teams створюють умови для колективного навчання, обміну думками та спільного вирішення навчальних завдань. Таким чином, цифрові технології розширюють межі традиційного класу, перетворюючи навчання на комунікативний простір, у якому мова стає засобом реального спілкування [44]. Це особливо важливо для лінгводидактики, де засвоєння мовного матеріалу без практики спілкування втрачає ефективність.

4. Контрольно-оцінювальна функція цифрових технологій виявляється у можливості здійснювати поточний і підсумковий контроль знань у зручній, наочній формі. Сучасні освітні платформи (Moodle, Google Classroom, Liveworksheets, LearningApps) дозволяють автоматично перевіряти тести, зберігати результати, аналізувати динаміку успішності кожного здобувача [19]. Це забезпечує об'єктивність оцінювання, економить час

викладача та дає змогу вчасно коригувати навчальний процес. Крім того, такі системи сприяють розвитку самооцінювання, адже здобувач освіти може самостійно відстежувати свої результати й планувати подальшу роботу.

Водночас роль цифрових технологій не можна зводити лише до технічного забезпечення. Вони змінюють сам характер навчальної взаємодії: викладач із джерела знань перетворюється на фасилітатора, який організовує освітній процес і допомагає здобувачам орієнтуватися в інформаційному просторі. Для студентів цифрові технології стають засобом самореалізації, розвитку творчих здібностей і формування критичного ставлення до інформації.

Таким чином, поняття «цифрові технології» у сучасній лінгводидактиці охоплює широкий спектр інструментів і методик, спрямованих на підвищення ефективності навчання іноземних мов. Їхнє застосування сприяє оновленню змісту освіти, реалізації принципів індивідуалізації та гнучкості навчального процесу, а також формуванню ключових компетентностей, необхідних для життя й професійної діяльності у цифровому суспільстві.

1.2. Психолого-педагогічні умови ефективного впровадження цифрових технологій у навчанні іноземних мов

Впровадження цифрових технологій у процес навчання іноземних мов – це складний, але надзвичайно важливий крок у розвитку сучасної освіти. Таке оновлення є педагогічно виправданим лише тоді, коли воно відбувається не спонтанно, а на основі продуманих психолого-педагогічних принципів. Йдеться не просто про наявність комп'ютерів або мультимедійних ресурсів, а про створення сприятливого освітнього середовища, у якому цифрові технології органічно поєднуються з

педагогічними методами і враховують особистісні потреби кожного здобувача освіти.

Таке середовище повинно забезпечувати психологічний комфорт, навчальну мотивацію, готовність до сприйняття нового формату взаємодії та довіру між викладачем і студентом [12]. Адже цифрові інструменти, наскільки б сучасними вони не були, не можуть замінити живе спілкування, підтримку і педагогічну чуйність. Вони лише тоді дають очікуваний ефект, коли стають засобом розвитку, а не самоціллю.

Виділення психолого-педагогічних умов для ефективного використання цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов ґрунтується на ряді принципів, які забезпечують системність, доцільність та практичну значущість цих умов [13]. Дотримання зазначених принципів дозволяє визначити ключові фактори, що впливають на ефективність інтеграції сучасних технологій у навчальний процес (Рис. 1.2).

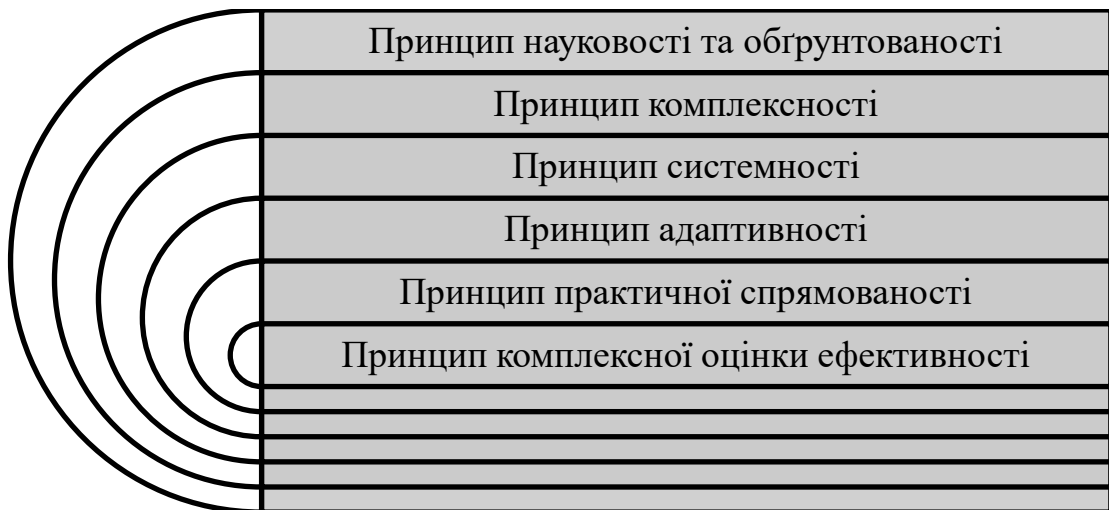

Рис. 1.2. Принципи формування педагогічних умов

1. Принцип науковості та обґрунтованості. Психолого-педагогічні умови повинні базуватися на сучасних наукових дослідженнях у сфері лінгводидактики, педагогіки, психології навчання та інформаційних технологій [50]. Обґрунтоване використання результатів досліджень дозволяє формулювати умови, що враховують закономірності розвитку мовної

компетенції, мотиваційні особливості здобувачів освіти та психологічні аспекти засвоєння матеріалу.

2. Принцип комплексності. Умови повинні охоплювати всі аспекти навчального процесу: когнітивний, мотиваційний, емоційний та організаційний [3]. Це забезпечує цілісний підхід до формування готовності студентів до роботи з цифровими інструментами, дозволяє інтегрувати технології в усі компоненти навчальної діяльності та створює сприятливе навчальне середовище.

3. Принцип системності. Виділені умови мають бути взаємопов'язаними і взаємозалежними. Наприклад, мотиваційні чинники повинні поєднуватися з когнітивними стратегіями, а організаційна готовність викладача – з емоційним станом студентів [25]. Така системність забезпечує більш ефективне використання цифрових технологій у навчальному процесі та запобігає фрагментарному впровадженню інновацій.

4. Принцип адаптивності. Умови повинні враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, їх рівень мовної підготовки, темп засвоєння матеріалу, типові помилки та рівень самостійності. Адаптивність дозволяє персоналізувати навчання та забезпечує можливість гнучкого підходу до використання цифрових платформ і інструментів.

5. Принцип практичної спрямованості. Умови повинні бути конкретними та реалізованими в навчальному процесі. Це означає, що їх можна застосувати безпосередньо під час занять, підбираючи цифрові інструменти та методи так, щоб вони підтримували навчальні цілі, сприяли засвоєнню матеріалу та підвищували активність студентів [48].

6. Принцип комплексної оцінки ефективності. Виділені умови повинні дозволяти здійснювати оцінку результативності навчання та впливу цифрових технологій на мотивацію, активність і формування мовних компетенцій. Це включає як кількісні показники (результати тестування,

оцінки знань), так і якісні (спостереження, анкетування, самооцінка студентів).

Впровадження цифрових технологій у процес навчання іноземних мов є педагогічно виправданим лише тоді, коли створено сприятливе психолого-педагогічне середовище [33]. Успіх цифровізації в освіті залежить не лише від наявності технічних засобів, а передусім від того, як саме вони інтегруються в навчальну діяльність, наскільки готові до цього викладачі й здобувачі освіти, і які психологічні та педагогічні умови забезпечують ефективність цього процесу. Такими умовами вважаємо цілісну систему чинників, що охоплюють мотиваційний, когнітивний, організаційний і комунікативний аспекти діяльності. Розглянемо ці умови послідовно, зосереджуючи увагу на їх практичному значенні. Психолого-педагогічні умови охоплюють комплекс чинників, серед яких провідними є мотиваційний, когнітивний, емоційний, комунікативний та організаційний аспекти. Це означає, що і викладач, і здобувач освіти мають бути готовими не тільки технічно, а й внутрішньо – до спільної діяльності в цифровому середовищі [51]. Зокрема, викладач повинен уміти грамотно планувати навчальний процес, підбирати ресурси, оцінювати результати, а студент – проявляти активність, самостійність і відповідальність.

1. Мотиваційно-емоційна готовність здобувачів освіти. Першою і, без сумніву, найважливішою умовою є мотиваційно-емоційна готовність студентів. Без внутрішнього бажання навчатися навіть найсучасніші технології не дадуть очікуваного результату. Цифрове навчання передбачає високий рівень самостійності, тому викладач має створити атмосферу зацікавленості, у якій здобувач освіти сприйматиме вивчення мови не як обов'язок, а як можливість для особистісного зростання [9]. Це можна досягти через використання ігрових елементів (гейміфікації), творчих завдань, а також залучення до автентичних ситуацій спілкування. Наприклад,

спільне створення подкастів, участь у міжнародних онлайн-проектах чи обговорення актуальних тем на платформах типу Padlet або Flipgrid стимулюють емоційне залучення і створюють позитивну атмосферу навчання.

2. Когнітивна адаптованість навчального контенту. Наступним кроком є врахування когнітивних особливостей здобувачів освіти. Навчальний матеріал, який пропонується у цифровому форматі, повинен бути не просто доступним — він має відповідати рівню пізнавальної готовності, стилю навчання та темпу засвоєння інформації [48]. Для цього необхідно ретельно продумувати структуру завдань, їхню тривалість і послідовність. Ефективними є короткі, інтерактивні блоки, які поєднують текст, зображення, аудіо та відео, саме такий підхід допомагає уникнути перевантаження інформацією. Особливо важливо забезпечити логічну послідовність: від сприйняття нового матеріалу до практичного застосування. Вдалий приклад – використання платформ Edpuzzle чи Nearpod, де відео супроводжується короткими запитаннями, що сприяють активному мисленню й глибшому розумінню.

3. Розвиток цифрової компетентності викладача і здобувача освіти/ Жодна технологія не буде ефективною, якщо її користувач не володіє необхідними навичками. Тому однією з базових умов є розвиток цифрової компетентності. Для викладача це означає не просто знати, як працює та чи інша платформа, а розуміти, коли і з якою метою її варто застосовувати [19]. Педагог має бути не лише користувачем, а й модератором цифрового середовища, здатним аналізувати результати, підтримувати студентів і заохочувати до експериментів. Для здобувачів освіти цифрова грамотність полягає у вмінні самостійно шукати, відбирати та критично оцінювати інформацію, користуватися онлайн-словниками, ресурсами для вимови, візуальними тренажерами та спільними документами. Розвивати ці вміння

допомагають регулярні цифрові воркшопи, спільне створення контенту, а також практика взаємного навчання у парах.

4. Педагогічна доцільність та методична інтеграція цифрових технологій. Цифрові інструменти повинні не замінювати, а доповнювати традиційні форми навчання, роблячи їх ефективнішими. Кожна технологія має бути впроваджена свідомо, із чітким розумінням дидактичної мети. Використання, наприклад, онлайн-квізів чи інтерактивних вправ має сприяти розвитку конкретної компетентності: граматичної, лексичної або комунікативної [10]. Для цього викладачеві важливо проектувати навчальні заняття так, щоб цифрові інструменти логічно інтегрувались у всі етапи уроку, від мотиваційного вступу до підсумкової рефлексії. Методична продуманість дозволяє уникнути поверховості та формалізму, роблячи цифрові технології природним елементом навчального середовища.

5. Організаційно-технічні та доступові умови. Ще одним вагомим чинником є організаційно-технічна підтримка процесу. Успішне використання цифрових технологій неможливе без надійного інтернет-з'єднання, справної техніки та доступу до навчальних платформ. Водночас рівень технічного забезпечення студентів може бути різним, тому важливо забезпечити альтернативні шляхи доступу – наприклад, офлайн-версії матеріалів або мобільні застосунки [23]. До організаційних умов також належать чітке планування занять, координація діяльності викладачів і студентів, а також регулярна технічна підтримка. Важливо, щоб здобувачі освіти не витрачали зусилля на подолання технічних перешкод, а могли зосередитися на змісті навчання.

6. Соціально-комунікативні умови співпраці. Цифрове середовище не повинно замінювати живе спілкування, навпаки, воно має його підтримувати. Одним із найважливіших завдань у навчанні іноземних мов є створення простору для реальної комунікації. Саме тому варто використовувати

платформи, які дозволяють працювати у групах, вести дискусії, створювати спільні проекти чи обговорювати результати роботи. Наприклад, форуми Google Classroom, спільні документи Docs або інтерактивні карти MindMeister допомагають формувати командну взаємодію й розвивають навички міжкультурного спілкування.

7. Контрольно-оціночні та рефлексивні механізми. Ефективне впровадження цифрових технологій неможливе без системи зворотного зв'язку. Цифрові засоби відкривають широкі можливості для моніторингу результатів навчання – від автоматичного тестування до індивідуальних електронних портфоліо [22]. Такі інструменти дозволяють студентам бачити свій прогрес, а викладачеві – вчасно коригувати навчальні стратегії. Водночас важливо, щоб оцінювання не обмежувалось тестами: необхідно розвивати навички самооцінки, взаємооцінювання й рефлексії, які формують відповідальне ставлення до власного навчання.

8. Етичні та психологічні аспекти цифрового навчання. Не менш значущою умовою є дотримання етичних принципів і турбота про психологічний комфорт. Цифрове середовище потребує правил, як у використанні матеріалів, так і у взаємодії між учасниками. Викладач має формувати культуру академічної доброчесності, поваги до авторського права та відповідального користування інформацією. Паралельно слід звертати увагу на психоемоційний стан студентів: надмірне перебування в онлайн-просторі може викликати втому чи тривогу, тому варто чергувати види діяльності, додавати елементи відпочинку й живого спілкування.

Для наочності структуру психолого-педагогічних умов ефективного впровадження цифрових технологій у навчання іноземних мов ми представили у вигляді таблиці (Додаток Б), де окремо виділено основні умови, їх зміст та практичне значення. Такий підхід дозволяє більш чітко усвідомити взаємозв'язок між теоретичними аспектами та практичною

реалізацією.

Таким чином, ефективність упровадження цифрових технологій у навчання іноземних мов визначається не стільки технічними умовами, скільки комплексом психолого-педагогічних чинників. Гармонійне поєднання мотивації, компетентності, доступності та етичної взаємодії створює сприятливе середовище, у якому технології стають не самоціллю, а справжнім інструментом розвитку мовної особистості.

1.3. Переваги та виклики використання цифрових технологій у лінгводидактиці

Використання цифрових технологій у навчанні іноземних мов створює широкі можливості для підвищення ефективності освітнього процесу та розвитку мовних компетенцій здобувачів освіти. Однією з основних переваг є значне підвищення мотивації та зацікавленості студентів. Інтерактивні платформи, вікторини, ігрові елементи та мультимедійні матеріали стимулюють активну участь у навчанні, дозволяють студентам бачити результати своєї роботи в режимі реального часу та створюють емоційно позитивне середовище [18]. Такий підхід сприяє формуванню внутрішньої мотивації, залученню до додаткових завдань та активізації самостійної роботи над матеріалом.

Іншою важливою перевагою є можливість індивідуалізації навчання. Цифрові платформи дозволяють формувати персоналізовані навчальні маршрути, враховуючи рівень підготовки, темп засвоєння матеріалу, інтереси та сильні сторони кожного здобувача. Це забезпечує адаптивне навчання, підвищує автономність студентів, стимулює розвиток самоконтролю та самостійного мислення [5]. Завдяки персоналізації студенти отримують можливість працювати у власному темпі, що особливо важливо для

засвоєння складних граматичних конструкцій і лексичних одиниць.

Цифрові технології також сприяють інтеграції різних форм навчання. Вони дозволяють поєднувати аудиторне, дистанційне та змішане навчання, забезпечуючи гнучкість та доступність матеріалу у будь-який час. Використання спільних онлайн-платформ, таких як Google Docs, Padlet або LearningApps, сприяє колективній роботі, обговоренню ідей, обміну досвідом та формуванню комунікативної компетенції [42]. Студенти отримують практичний досвід командної взаємодії, вчать співпрацювати та приймати рішення у групі, що важливо для розвитку соціальних та професійних навичок.

Розглянемо можливість ефективного контролю та оцінювання навчальних досягнень. Сучасні системи тестування, створення портфоліо, автоматизовані вправи та інтерактивні завдання дозволяють викладачу відстежувати прогрес студентів у режимі реального часу, своєчасно надавати зворотний зв'язок і коригувати навчальний процес [9]. Це не лише підвищує ефективність засвоєння матеріалу, а й формує у студентів навички самоконтролю, самоперевірки та відповідальності за власне навчання.

Цифрові технології відкривають широкі можливості для доступу до автентичних матеріалів. Використання онлайн-ресурсів, відео, подкастів, статей і соціальних мереж дозволяє студентам контактувати з живою мовою, відстежувати сучасні мовні тенденції, сприймати мовленнєві зразки в контексті та розвивати критичне мислення. Це сприяє формуванню цілісної мовної компетенції, яка включає не лише знання лексики та граматики, а й уміння спілкуватися у реальних ситуаціях.

Таким чином, цифрові технології у лінгводидактиці забезпечують підвищення мотивації та активності студентів, індивідуалізацію навчання, інтеграцію різних форм навчання, розвиток комунікативної компетенції та ефективний контроль знань. Водночас вони створюють умови для доступу до

автентичних матеріалів і сприяють формуванню самостійності та відповідальності за власне навчання. Усі ці фактори свідчать про високий потенціал цифрових технологій для покращення якості мовної освіти та формування цілісної компетентності здобувачів освіти.

Попри численні переваги, впровадження цифрових технологій у лінгводидактику супроводжується певними викликами, які слід враховувати при плануванні навчання. Для наочності їх можна представити у вигляді таблиці.

Таблиця 1.1

Виклики використання цифрових технологій у лінгводидактиці

Виклик	Опис та наслідки для навчального процесу
Технічні та організаційні обмеження	Обмежена кількість пристроїв, нестабільний доступ до Інтернету, необхідність навичок у викладача
Перевантаження інформацією	Надмірна кількість контенту може призводити до втрати концентрації та зниження ефективності навчання
Потреба педагогічного супроводу	Цифрові інструменти потребують організації, адаптації та регулярного контролю з боку викладача
Психологічні та мотиваційні ризики	Частина студентів може відчувати страх помилки, стрес або втрату мотивації при надмірній кількості онлайн-завдань

Переходячи до аналізу представлених даних, можна зробити кілька важливих висновків. Перш за все, навіть у разі наявності певних технічних або психологічних обмежень, цифрові технології мають високий потенціал для підвищення ефективності навчання, особливо якщо педагог правильно організовує роботу з платформами та інтегрує їх у навчальний процес. Переваги, такі як мотивація, індивідуалізація, інтеграція різних форм навчання та оперативний контроль, значно перевищують потенційні ризики, що підтверджує доцільність їх системного впровадження. Нарешті, таблиця викликів допомагає чітко усвідомити, які аспекти потребують додаткової уваги під час планування занять, що дозволяє оптимізувати використання цифрових технологій і забезпечити максимальну ефективність навчання.

Аналіз сучасних досліджень і результатів практичних експериментів свідчить, що цифрові технології відіграють суттєву роль у підвищенні ефективності навчання іноземних мов. До основних переваг належать підвищення мотивації та активності студентів, можливість індивідуалізації навчального процесу, інтеграція різних форм навчання, розвиток комунікативної компетенції та оперативний контроль результатів. Використання інтерактивних платформ, мультимедійних ресурсів і персоналізованих маршрутів навчання сприяє формуванню автономності здобувачів освіти, забезпечує доступ до автентичних матеріалів та стимулює розвиток критичного мислення.

Водночас аналіз показує, що впровадження цифрових технологій супроводжується певними викликами, які необхідно враховувати. До них належать технічні та організаційні обмеження, ризик інформаційного перевантаження, потреба у педагогічному супроводі та психологічні складнощі для деяких студентів. Незважаючи на це, ці виклики є подоланими за умови правильного планування навчального процесу, системної підготовки викладачів та створення сприятливого психолого-педагогічного середовища.

Отже, переваги цифрових технологій значно переважають можливі труднощі, що підтверджує доцільність їх інтеграції в процес вивчення іноземних мов. Ефективне використання таких інструментів дозволяє підвищити якість навчання, стимулювати активну участь студентів у навчальному процесі та формувати комплексну мовну компетентність, необхідну в умовах сучасної глобалізованої освітньої системи.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

2.1. Цифрові платформи та інструменти для організації мовного навчання

У сучасному освітньому середовищі навчання іноземних мов дедалі більше інтегрується з цифровими технологіями. Однією з ключових складових цього процесу є використання цифрових платформ та спеціалізованих інструментів, що дозволяють організувати навчання більш ефективно, інтерактивно та персоналізовано. Вони створюють можливості для поєднання традиційних методів викладання з сучасними цифровими ресурсами, забезпечують доступ до різноманітного мовного матеріалу та сприяють розвитку всіх основних мовних компетенцій: аудіювання, говоріння, читання та письма.

Цифрові платформи та інструменти відіграють комплексну роль у мовному навчанні. Вони забезпечують структурованість і логічну послідовність навчального процесу, створюють умови для активної комунікації між викладачем і здобувачами освіти, а також між самими студентами [1]. Використання таких платформ сприяє індивідуалізації навчання, дозволяє адаптувати матеріали до рівня підготовки та інтересів кожного учасника освітнього процесу. Крім того, цифрові інструменти забезпечують оперативний контроль успішності засвоєння матеріалу, підтримують зворотний зв'язок і формують навички автономного навчання.

Ефективність цифрових платформ залежить не лише від їхніх технічних характеристик, а й від педагогічної грамотності викладачів, їхньої здатності інтегрувати цифрові ресурси у загальний навчальний процес та мотивувати здобувачів до активного використання інструментів. Тому дослідження цифрових платформ у контексті лінгводидактики є актуальним і

має значний практичний потенціал для підвищення якості навчання іноземних мов у сучасних закладах освіти.

Сучасний процес навчання іноземних мов неможливо уявити без використання цифрових платформ та інструментів, які забезпечують інтерактивність, персоналізацію та ефективний контроль навчальної діяльності. Під цифровою платформою в контексті лінгводидактики розуміють сукупність програмного забезпечення, онлайн-сервісів і ресурсів, що дозволяють організувати навчальний процес у дистанційному, змішаному або класичному форматі [8]. Інструменти, які ці платформи пропонують, охоплюють широкий спектр функцій: від організації комунікації до створення інтерактивних завдань, контролю знань і розвитку мовних навичок.

Розглянемо ключові складники використання цифрових платформ у навчанні іноземних мов (Рис. 2.1).

Рис. 2.1. Складові якісного застосування цифрових технологій під час вивчення іноземної мови

1. Організаційний складник. Організаційний аспект передбачає

системне планування та структурування навчального процесу за допомогою цифрових платформ. Вони дозволяють створювати повноцінні курси з чітко визначеними темами, модулями та етапами виконання завдань. Платформи, такі як Google Classroom, Microsoft Teams та Moodle, забезпечують зручне розподілення студентів на групи, ведення обліку відвідуваності та результатів навчання, а також надають доступ до навчальних матеріалів у будь-який час [14]. Особливо важливим є впровадження функцій гнучкого планування: студенти можуть проходити матеріал у власному темпі, а викладач відстежує прогрес у реальному часі. Організаційний аспект також включає можливість інтегрувати різні типи контенту (текст, відео, аудіо, інтерактивні вправи), що створює єдину навчальну екосистему.

Також цифрові платформи дозволяють автоматизувати деякі адміністративні процеси, наприклад, відправку нагадувань про дедлайни, оцінювання завдань та формування статистики успішності [42]. Це дає змогу викладачу зосередитися на навчальній діяльності та підтримці мотивації студентів, а не на рутинних адміністративних завданнях. Таким чином, організаційний аспект цифрових платформ забезпечує структурованість, гнучкість та ефективність навчального процесу.

2. Комуникативний складник. Комуникативний аспект полягає у створенні умов для міжособистісного спілкування та взаємодії в цифровому середовищі. У навчанні іноземних мов особливе значення має автентична комунікація, адже розвиток мовних навичок без практики спілкування є неповним. Використання інструментів для синхронної та асинхронної взаємодії (чати, форуми, відеоконференції (Zoom, Skype, Google Meet)) дозволяє організувати дискусії, рольові ігри та спільні проєкти незалежно від фізичного місця перебування учасників.

Цифрові платформи створюють можливості для командної роботи, наприклад, при виконанні групових завдань або створенні спільних документів [31]. Це сприяє формуванню навичок міжкультурної комунікації

та співпраці. Більше того, комунікативний аспект включає функції обміну миттєвими повідомленнями та коментарями, що стимулює інтерактивність і підтримує постійний контакт викладача зі студентами. Крім того, цифрові інструменти дозволяють реалізовувати персоналізовану комунікацію: викладач може давати індивідуальні поради, уточнення або завдання з урахуванням потреб конкретного здобувача освіти.

Таким чином, комунікативний аспект цифрових платформ забезпечує живе спілкування, спільну роботу та зворотний зв'язок, які є критично важливими для розвитку мовної компетентності.

3. Навчально-дидактичний складник. Навчально-дидактичний аспект передбачає використання цифрових платформ як інструменту активного та інтерактивного навчання. Сучасні платформи надають можливість створювати інтерактивні завдання, тести, флеш-картки, аудіо- та відеоматеріали, що сприяє розвитку всіх мовних навичок: читання, аудіювання, говоріння та письма [9]. Наприклад, платформи Quizlet, Kahoot! або Nearpod дозволяють студентам тренувати лексику та граматику через інтерактивні ігри та вправи, що підвищує їхню мотивацію та залученість.

Додатковою перевагою є можливість відстежувати прогрес у реальному часі. Викладач може бачити результати виконання вправ кожним студентом і визначати проблемні зони для подальшого опрацювання. Цифрові платформи дозволяють поєднувати різні види навчальної діяльності: аудіо-візуальні матеріали, читання та письмові завдання, що створює комплексний підхід до розвитку мовних компетенцій [50]. Важливо також відзначити, що платформи сприяють індивідуалізації навчання, студенти можуть опрацьовувати завдання відповідно до власного рівня підготовки, а викладач має можливість створювати диференційовані завдання.

Для наочності, нами було розроблено таблицю, що містить приклади навчально-дидактичних інструментів та їхніх функцій (Табл 2.1).

Навчально-дидактичні інструменти та їхніх функцій

Інструмент	Функції	Приклади використання
Quizlet	Створення флеш-карток, тренування лексики	Повторення нової лексики, підготовка до тестів
Kahoot!	Інтерактивні тести та вікторини	Контроль знань, групові змагання, розвиток швидкості мислення
Nearpod	Інтерактивні уроки з відео, опитуваннями, завданнями	Мультимедійні уроки, розвиток аудіювання та читання
Edpuzzle	Відеоуроки з інтерактивними питаннями	Перегляд відео з перевіркою розуміння матеріалу

Представлена таблиця демонструє, як цифрові інструменти підтримують навчально-дидактичний аспект у мовному навчанні. Кожен інструмент має конкретну дидактичну функцію: флеш-картки сприяють запам'ятовуванню лексики, інтерактивні тести – перевірці знань, відеоматеріали – розвитку аудіювання та мовної інтуїції. Така класифікація допомагає викладачеві обирати інструменти відповідно до навчальної мети, а студентам – ефективно організувати власне навчання.

4. Контрольно-оцінювальний складник. Контрольно-оцінювальний аспект передбачає систематичне відстеження результатів навчання та забезпечення своєчасного зворотного зв'язку. Цифрові платформи надають широкі можливості для автоматизованого тестування, створення портфоліо, оцінювання письмових робіт і моніторингу активності студентів [7]. Це дозволяє викладачу оперативно визначати проблемні зони та коригувати програму навчання.

5. Індивідуалізація навчання. Цифрові платформи створюють сприятливі умови для індивідуалізації навчального процесу, що є однією з ключових особливостей сучасної лінгводидактики. Індивідуалізація передбачає адаптацію навчального матеріалу до рівня мовної підготовки, темпу засвоєння інформації, інтересів і особливостей навчального стилю кожного здобувача освіти [18]. Завдяки цьому студенти отримують

можливість працювати над завданнями у власному темпі, повторювати складні теми та поглиблено опрацьовувати ті аспекти, які для них є найбільш актуальними.

Системи на кшталт *Duolingo for Schools* або *LingQ* дозволяють формувати персоналізовані навчальні маршрути. Наприклад, студенти можуть самостійно обирати теми для читання, завдання з граматики чи лексики, а платформа адаптує складність вправ залежно від рівня знань користувача. Це підвищує ефективність засвоєння іноземної мови, оскільки навчання стає більш цілеспрямованим і орієнтованим на реальні потреби кожного здобувача. Індивідуалізація сприяє розвитку автономності студентів. Вони звикають планувати власний навчальний процес, оцінювати результати своєї діяльності та приймати рішення щодо наступних кроків [22]. Також платформи надають можливість отримувати миттєвий зворотний зв'язок, що стимулює самоконтроль і підвищує відповідальність за власне навчання.

Цифрові інструменти дозволяють інтегрувати різноманітні види навчальної діяльності, такі як аудіювання, читання, письмові вправи та інтерактивні ігри, у рамках одного навчального маршруту. Це дає змогу студентам поєднувати традиційне навчання з онлайн-ресурсами, створюючи максимально ефективне середовище для розвитку всіх мовних компетенцій.

Також цифрові платформи сприяють формуванню навичок самооцінки та взаємооцінки у здобувачів освіти. Студенти можуть самостійно аналізувати свої результати, порівнювати їх із прогресом групи та планувати подальші кроки для вдосконалення мовних навичок. Крім того, цифрові інструменти дозволяють застосовувати формувальне оцінювання, коли оцінка виступає як мотиватор і стимул для подальшого навчання, а не лише як підсумковий результат.

Цифрові платформи та інструменти виступають не просто технологічними засобами, а повноцінними складовими навчального процесу,

що забезпечують інтерактивність, індивідуалізацію, ефективний контроль знань та розвиток комунікативної компетентності здобувачів освіти. Вони формують умови для більш гнучкого, сучасного і мотивуючого навчання іноземних мов, де цифровий інструментарій виступає підтримкою, а не заміною традиційних педагогічних методів.

2.2. Організація навчального заняття з використанням цифрових технологій

У сучасному процесі навчання іноземних мов цифрові технології відіграють роль не лише допоміжного інструменту, а й органічної складової педагогічного процесу. Вони дозволяють зробити заняття більш інтерактивним, мотивуючим та адаптованим до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Використання цифрових платформ і програмного забезпечення відкриває нові можливості для розвитку всіх основних мовних компетенцій (читання, аудіювання, говоріння та письма) у поєднанні з традиційними методами викладання.

Планування та проведення навчального заняття з цифровими інструментами потребує комплексного підходу, що передбачає чітку структуру, визначення цілей та завдань, підбір відповідних інструментів і матеріалів, а також забезпечення можливості зворотного зв'язку та оцінювання результатів. Такий підхід дозволяє забезпечити не лише засвоєння навчального матеріалу, а й розвиток навичок самостійного навчання, критичного мислення та комунікативної компетенції. Навчальне заняття з використанням цифрових технологій можна поділити на кілька взаємопов'язаних етапів, кожен з яких виконує свою педагогічну функцію та спрямований на досягнення конкретних результатів навчання (Рис. 2.2). Така структуризація дозволяє чітко організувати навчальний процес, забезпечити

логічний перехід від актуалізації наявних знань до освоєння нового матеріалу, закріплення навичок, контролю засвоєння та рефлексії результатів.

Кожен етап займає певну роль у формуванні мовних компетенцій, розвитку критичного мислення та самостійності здобувачів освіти, а використання цифрових платформ і інструментів підвищує ефективність та інтерактивність заняття. Завдяки такій структурі викладач може більш гнучко підходити до адаптації матеріалу під індивідуальні потреби студентів та створювати мотиваційне, комфортне і продуктивне навчальне середовище.

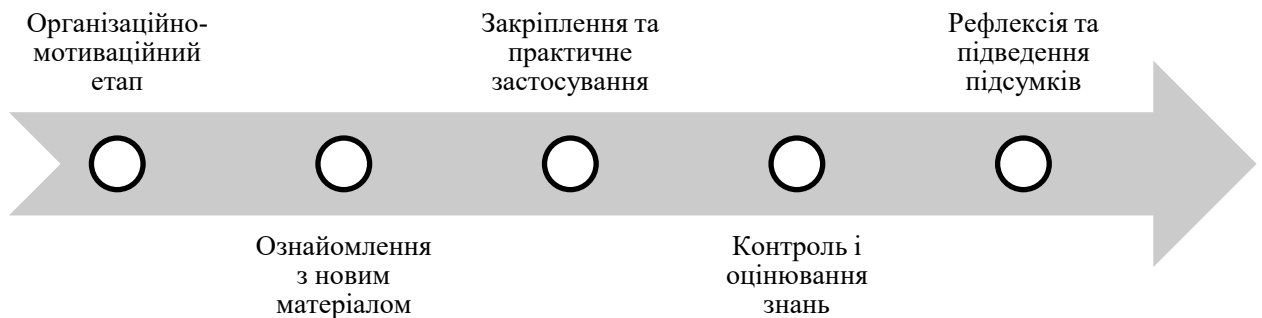

Рис. 2.2. Етапи заняття з іноземної мови з застосуванням цифрових технологій

Проаналізуємо кожен з них.

1. Організаційно-мотиваційний етап. Цей етап є фундаментальним для успішного проведення заняття, оскільки він створює психологічний, мотиваційний та технічний базис для подальшої роботи. На початку заняття викладач перевіряє готовність здобувачів освіти: наявність необхідного обладнання, доступ до цифрових платформ, стан інтернет-з'єднання та технічну грамотність студентів. Одночасно проводиться ознайомлення з темою та цілями уроку, що дозволяє студентам зрозуміти, чого очікувати від заняття і які завдання перед ними стоять.

Для підвищення мотивації та залучення студентів до роботи доцільно використовувати інтерактивні опитування, наприклад, у *Kahoot!* або *Mentimeter*. Вони дозволяють активізувати наявні знання, створюють емоційно позитивний настрій і формують готовність до активної участі у навчальному процесі. Використання таких інструментів робить старт заняття більш динамічним і сприяє формуванню інтересу до теми з самого початку.

2. Ознайомлення з новим матеріалом. На цьому етапі студенти отримують нові знання, навички або стратегії, які вони будуть застосовувати надалі. Використання цифрових ресурсів дозволяє подавати матеріал у мультимедійній формі, що сприяє кращому сприйняттю та запам'ятовуванню інформації. Наприклад, можна використовувати відео на YouTube, інтерактивні уроки на Edpuzzle, презентації з інтерактивними елементами, аудіоматеріали для розвитку слухових навичок, а також графічні або анімаційні візуалізації для пояснення граматичних структур.

Цей етап забезпечує багатоканальне сприйняття інформації: студенти одночасно бачать, чують і взаємодіють із матеріалом. Завдяки цифровим платформам викладач має можливість адаптувати темп подачі інформації, додатково пояснювати складні моменти та надавати індивідуальні поради. Таким чином, ознайомлення з новим матеріалом у цифровому середовищі робить процес навчання більш наочним, інтерактивним і доступним для різних стилів навчання.

3. Закріплення та практичне застосування. Закріплення матеріалу є ключовим етапом для формування практичних навичок та переходу від пасивного сприйняття до активного використання знань. На цьому етапі студенти виконують інтерактивні вправи, працюють над завданнями у групах або парах, беруть участь у рольових іграх і дискусіях.

Цифрові платформи, такі як *Quizlet* або *Nearpod*, дозволяють створювати вправи для закріплення лексики, граматичних структур або

комунікативних стратегій. Інструменти на кшталт *Google Docs* та *Padlet* забезпечують спільну роботу над текстами, презентаціями або проектами, що розвиває навички співпраці та комунікації. Додатково рольові ігри або дискусії в *Zoom* чи *Google Meet* дозволяють відпрацьовувати мовленнєві навички у реальному часі та підвищують активність студентів. Таким чином, цей етап спрямований на практичне застосування знань у різних контекстах, формуючи як мовну, так і соціально-комунікативну компетентність.

4. Контроль і оцінювання знань. Після активного закріплення матеріалу необхідно перевірити рівень засвоєння знань та сформованих навичок. Контроль може бути різного типу: автоматизовані тести, автотести на цифрових платформах, оцінка письмових робіт або підготовка презентацій.

Цифрові інструменти дозволяють відстежувати результати в реальному часі, що дає викладачу змогу швидко визначати проблемні зони та надавати студентам індивідуальні рекомендації. Крім того, контроль стимулює самостійну роботу студентів, сприяє самоперевірці та формуванню навичок самооцінювання. Завдяки цифровим технологіям процес оцінювання стає прозорим, об'єктивним і інтерактивним, а результати легко документуються та аналізуються.

5. Рефлексія та підведення підсумків. Заключний етап заняття спрямований на осмислення отриманих знань та оцінку власної діяльності студентів. Рефлексія дозволяє обговорити досягнуті результати, проаналізувати помилки та визначити напрямки для подальшого вдосконалення.

Цифрові платформи дають можливість організувати колективну рефлексію через інтерактивні опитування, коментарі або обговорення на *Padlet* чи *Google Classroom*. Студенти можуть висловлювати власні враження від виконаних завдань, обговорювати складні моменти та ділитися ідеями для самостійного навчання. Завдяки цьому формується критичне мислення,

підвищується усвідомлення навчального процесу та мотивація до подальшого засвоєння матеріалу.

Практична реалізація навчання іноземних мов з використанням цифрових технологій потребує розробки чітких сценаріїв занять та інтерактивних завдань, що враховують мовний рівень здобувачів, специфіку тематики та мету уроку. У межах даного підрозділу представлено два приклади навчальних занять з описом етапів, використаних цифрових інструментів і конкретних завдань для розвитку мовних компетенцій (Додаток В).

Заняття 1. Тема – «Подорожі та транспорт» (рівень А2).

Мета заняття: формування лексичних та комунікативних навичок у темі подорожей та транспорту, розвиток умінь будувати діалогові ситуації.

Використані цифрові інструменти:

- *Quizlet* – створення флеш-карток та тестів для закріплення лексики;
- *Kahoot!* – інтерактивне опитування для актуалізації знань;
- *Google Docs* – колективне складання діалогів;
- *YouTube* – демонстраційне відео «Planning a trip».

Хід заняття:

1. Організаційно-мотиваційний етап: інтерактивне опитування на *Kahoot!* «Що ви знаєте про подорожі?» для активізації наявних знань та створення позитивної емоційної атмосфери.
2. Ознайомлення з новим матеріалом: демонстрація відео «Planning a trip» та презентації з лексикою на тему транспорту.
3. Закріплення та практичне застосування: студенти працюють у групах у *Google Docs*, складаючи діалоги про організацію поїздки, використовуючи нову лексику.
4. Контроль і оцінювання знань: короткий тест на *Quizlet* для

перевірки засвоєної лексики.

5. Рефлексія та підведення підсумків: обговорення складних слів і фраз, рекомендації для самостійного опрацювання.

Заняття 2. Тема – «Мої хобі та захоплення» (рівень B1).

Мета заняття: розвиток навичок усного та письмового мовлення, формування здатності висловлювати власні думки та обговорювати інтереси.

Використані цифрові інструменти:

- *Padlet* – інтерактивна дошка для обміну ідеями;
- *Edpuzzle* – відео з контрольними питаннями для перевірки розуміння;
- *Zoom* – рольові ігри та дискусії.

Хід заняття:

1. Організаційно-мотиваційний етап: студенти розміщують свої хобі на *Padlet*, додаючи ілюстрації або фото, що стимулює інтерес і забезпечує залучення до активної роботи.

2. Ознайомлення з новим матеріалом: перегляд відео на *Edpuzzle*, відповіді на контрольні питання, обговорення лексики та фраз.

3. Закріплення та практичне застосування: рольова гра «Interview a friend about hobbies» у *Zoom* із використанням лексики та структур, опрацьованих у відео.

4. Контроль і оцінювання знань: підготовка короткої усної презентації про власне хобі та оцінювання одногрупниками і викладачем.

5. Рефлексія та підведення підсумків: обговорення труднощів, досягнень і подальших кроків для самостійного вдосконалення навичок.

Для наочності та систематизації використаних цифрових інструментів і завдань ми в ході дослідження сформували їх вигляді таблиці (Табл 2.2). Вона демонструє, які саме цифрові ресурси застосовуються для розвитку різних мовних компетенцій, а також показує відповідність інтерактивних

завдань конкретним аспектам навчального процесу. Такий підхід дозволяє викладачу більш свідомо планувати заняття та забезпечує прозорість і ефективність оцінювання результатів студентів.

Таблиця 2.2.

Приклади інтерактивних завдань для розвитку мовних компетенцій

Мовна компетенція	Інтерактивне завдання	Цифровий інструмент
Лексика	Створення флеш-карток, тести на повторення	Quizlet
Граматика	Вправи на заповнення пропусків у реченнях	Nearpod, Kahoot!
Говоріння	Рольові ігри, усні презентації	Zoom, Google Meet
Аудіювання	Відео з контрольними питаннями	Edpuzzle
Письмо	Колективне створення тексту, коментування	Google Docs, Padlet

Таблиця демонструє, що цифрові інструменти дозволяють комплексно розвивати різні мовні компетенції одночасно. Використання інтерактивних завдань сприяє активному засвоєнню матеріалу, формує навички самостійного навчання та дозволяє здійснювати контроль і зворотний зв'язок у реальному часі. Завдяки такій організації заняття навчальний процес стає гнучким, мотивуючим та максимально ефективним для здобувачів освіти.

Запропоновані заняття демонструють комплексне використання цифрових технологій у навчанні іноземних мов, поєднуючи традиційні методи викладання з інтерактивними інструментами, що сприяють ефективному засвоєнню матеріалу та розвитку мовних компетенцій.

Позитивні аспекти організації занять:

1. Мотиваційний ефект: використання інтерактивних опитувань (*Kahoot!*, *Mentimeter*), відео та мультимедійних презентацій активізує увагу та підвищує зацікавленість здобувачів освіти.

2. Індивідуалізація навчання: платформи, такі як *Quizlet*, *Padlet* та *Edpuzzle*, дозволяють адаптувати завдання під рівень підготовки, темп засвоєння та інтереси кожного здобувача, забезпечуючи персоналізований

підхід.

3. Розвиток різних мовних компетенцій: завдання спрямовані на формування лексики, граматики, аудіювання, письма та говоріння, що забезпечує всебічний розвиток мовної підготовки.

4. Колективна та комунікативна робота: використання *Google Docs*, *Zoom*, *Padlet* дозволяє організувати групову роботу, обговорення та рольові ігри, сприяючи розвитку комунікативної компетенції та навичок співпраці.

5. Контроль та оцінювання: цифрові платформи дають можливість відстежувати результати в реальному часі, що дозволяє оперативно виявляти прогалини у знаннях та надавати студентам зворотний зв'язок.

Особливості та досягнуті результати:

- Заняття «Подорожі та транспорт» демонструє ефективність використання флеш-карток та інтерактивних тестів для закріплення лексики, а також групових завдань для розвитку навичок усного мовлення.

- Заняття «Мої хобі та захоплення» показує, як цифрові інструменти можуть сприяти розвитку критичного мислення та навичок письмового та усного мовлення через рольові ігри та колективні проекти.

Застосування цифрових технологій у запропонованих заняттях забезпечує інтерактивність, активізацію навчального процесу, розвиток самостійності та автономності здобувачів освіти. Перевагою таких занять є можливість комплексного розвитку мовних компетенцій у поєднанні з контролем результатів та індивідуалізацією навчання. Крім того, інтеграція цифрових інструментів створює умови для мотиваційного, емоційного та когнітивного залучення студентів, що є необхідною передумовою ефективного мовного навчання.

РОЗДІЛ 3

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛІНГВОДИДАКТИЦІ

3.1. Методика та етапи проведення експериментального дослідження

Проведення експериментального дослідження у сфері лінгводидактики передбачає системний підхід, який забезпечує наукову обґрунтованість результатів та їх практичну значущість. Основним завданням експерименту є перевірка ефективності використання цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов та визначення психолого-педагогічних умов, що сприяють оптимальному засвоєнню навчального матеріалу.

1. Визначення мети та завдань експерименту. Метою дослідження було встановити, наскільки інтеграція цифрових платформ у навчальний процес сприяє розвитку мовних компетенцій здобувачів освіти та підвищенню їх мотивації. Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

1. Проаналізувати рівень сформованості мовних навичок у контрольній та експериментальній групах до початку експерименту;
2. Розробити програму навчальних занять з використанням цифрових технологій;
3. Визначити ефективність різних методів інтерактивного навчання;
4. Оцінити вплив цифрових платформ на мотивацію та активність здобувачів освіти;
5. Провести порівняльний аналіз результатів контрольної та експериментальної груп.

2. Організація експерименту. Дослідження проводилося у кілька послідовних етапів, кожен з яких мав чітку методологічну мету:

I. Підготовчий етап:

- Формування контрольної та експериментальної груп за принципом рівності початкового рівня мовних компетенцій.
- Аналіз навчальних програм та підбір відповідних цифрових інструментів, таких як *Quizlet*, *Padlet*, *Kahoot!* та *Google Docs*.
- Розробка методичних рекомендацій для викладачів щодо використання цифрових платформ у навчальному процесі.

II. Основний етап (проведення експерименту):

- Проведення серії навчальних занять у експериментальній групі з інтеграцією цифрових технологій, а у контрольній групі – традиційними методами.
- Використання різних видів завдань: інтерактивних тестів, колективних проєктів, рольових ігор та мультимедійних вправ.
- Регулярне спостереження та фіксація рівня активності, мотивації та успішності студентів.

III. Проміжний контроль:

- Проведення тестування та анкетування для оцінки ефективності обраних методик.
- Аналіз проміжних результатів для корекції подальших занять і уточнення методичного підходу.

IV. Підсумковий етап:

- Порівняння результатів експериментальної та контрольної груп за показниками мовних компетенцій, активності та мотивації.
- Визначення успішності використання цифрових платформ і інтерактивних методів навчання.
- Оформлення результатів у вигляді графіків, таблиць та узагальненого аналітичного звіту.

3. Методи дослідження. У процесі експериментального дослідження

застосовувалася сукупність психолого-педагогічних і лінгводидактичних методів:

- контент-аналіз навчальних матеріалів – для виявлення рівня складності та відповідності навчальних ресурсів;
- тестування та анкетування – для оцінки рівня сформованості мовних компетенцій та мотивації;
- спостереження та експериментальне моделювання – для фіксації активності та взаємодії студентів у процесі навчання;
- порівняльний аналіз – для визначення ефективності цифрових технологій порівняно з традиційними методами.

4. Наукове обґрунтування та логіка дослідження. Вибір методики експерименту ґрунтувався на принципах комплексності та системності навчального процесу. Підхід передбачав не лише перевірку результатів навчання, а й оцінку мотиваційних, когнітивних та емоційних аспектів взаємодії здобувачів освіти з цифровими платформами. Кожний етап дослідження логічно поєднувався з попереднім, що забезпечувало послідовність збору даних та їх достовірність.

Таким чином, запропонована методика дозволяє всебічно оцінити вплив цифрових технологій на навчання іноземних мов, визначити ефективність різних методів інтерактивної роботи та сформулювати практичні рекомендації для впровадження таких інструментів у сучасну лінгводидактику.

Перед початком експериментального дослідження було здійснено збір вихідних даних, що дозволило визначити початковий рівень мовних компетенцій, мотивації та готовності здобувачів освіти до використання цифрових технологій у навчанні. Вихідні дані є основою для порівняльного аналізу результатів у контрольній та експериментальній групах і дозволяють оцінити ефективність запропонованих методичних заходів.

1. Характеристика вибірки. Для проведення експерименту було сформовано дві групи здобувачів освіти:

– Контрольна група (КГ): 25 осіб, навчання відбувалося традиційними методами без активного використання цифрових технологій.

– Експериментальна група (ЕГ): 25 осіб, навчання проводилося із застосуванням цифрових платформ та інтерактивних інструментів.

Обидві групи були зіставні за віком, рівнем підготовки та попереднім досвідом навчання іноземної мови, що забезпечувало об'єктивність порівняльного аналізу.

2. Рівень мовних компетенцій на початку експерименту. Початковий рівень мовних навичок визначався за допомогою тестування та оцінювання:

– Лексичні знання: контрольна група – 62% правильних відповідей, експериментальна група – 64%;

– Граматичні навички: КГ – 58%, ЕГ – 60%;

– Усне мовлення та аудіювання: КГ – 55%, ЕГ – 57%;

– Письмо: КГ – 60%, ЕГ – 62%.

Отримані дані підтверджують, що обидві групи мали приблизно однаковий початковий рівень підготовки.

3. Мотиваційний рівень та готовність до використання цифрових технологій. Для оцінки мотивації та готовності здобувачів до інтеграції цифрових технологій у навчання було проведено анкетування та інтерв'ю:

– Інтерес до використання цифрових платформ у навчанні: приблизно 45% студентів КГ та 48% студентів ЕГ зазначили високий рівень зацікавленості;

– Рівень самостійності та готовності працювати з технологіями: 50% у КГ та 52% у ЕГ вважали себе готовими до використання інтерактивних ресурсів;

– Наявність досвіду роботи з цифровими інструментами: більшість

студентів ЕГ (62%) раніше користувалися платформами *Quizlet*, *Kahoot!* або *Padlet*, у КГ таких було менше – 40%.

4. Організаційно-педагогічні умови. Вихідні дані також включали характеристику технічного забезпечення навчального процесу:

- наявність доступу до комп'ютерів та планшетів;
- стабільне підключення до інтернету;
- базові навички роботи з цифровими платформами у викладачів і здобувачів освіти;
- можливість проведення онлайн-занять та інтерактивних вправ у класі.

Вихідні дані експерименту свідчать про те, що на початковому етапі дослідження обидві групи (експериментальна та контрольна) мали приблизно однаковий рівень сформованості мовних компетенцій та мотивації до навчання, що є важливою передумовою для отримання об'єктивних та порівнянно достовірних результатів основного експерименту. Аналіз анкетування та діагностичних тестів показав, що більшість здобувачів обох груп володіли базовими навичками роботи з цифровими пристроями та мали доступ до відповідних платформ і навчальних ресурсів. Це забезпечує належні умови для впровадження інтерактивних методик та використання сучасних цифрових інструментів у процесі вивчення іноземної мови.

Наявність у студентів початкового досвіду самостійної роботи з електронними ресурсами створює сприятливий фон для адаптації до нових форм навчання, таких як індивідуальні маршрути засвоєння матеріалу, інтерактивні вправи, вікторини та колективні проєкти на цифрових платформах. У свою чергу, готовність викладачів до роботи з цифровими технологіями забезпечує організаційну та методичну підтримку занять, що підвищує ефективність навчального процесу та сприяє більш глибокому та усвідомленому засвоєнню навчального матеріалу. Такий комплекс

підготовчих умов створює цілісну систему, яка забезпечує наукову обґрунтованість експерименту та дає можливість оцінити реальний вплив цифрових технологій на розвиток мовних компетенцій і мотивацію здобувачів.

3.2. Аналіз результатів та оцінка ефективності використання цифрових технологій

Проведене експериментальне дослідження дозволило системно оцінити ефективність використання цифрових технологій у процесі навчання іноземних мов. Основною метою цього підpunkту є надання детальної картини динаміки змін мовних компетенцій та мотиваційної активності здобувачів освіти в експериментальній групі порівняно з контрольною групою.

На початковому етапі експерименту було визначено, що обидві групи студентів – контрольна та експериментальна – мали приблизно однаковий рівень мовної підготовки. Це забезпечувало об'єктивність подальшого порівняння результатів. Так, у контрольній групі середній показник володіння лексикою становив 62%, граматичні навички – 58%, усне мовлення та аудіювання – 55%, письмові навички – 60%. У експериментальній групі ці показники були трохи вищі: лексика – 64%, граматики – 60%, усне мовлення – 57%, письмо – 62%. Рівень мотивації та зацікавленості до навчання також був порівняним у обох групах, хоча спостерігалася незначна перевага у експериментальній групі завдяки попередньому знайомству студентів із цифровими платформами.

Під час основного етапу експерименту, коли навчання в експериментальній групі здійснювалося з активним використанням цифрових

технологій (платформи *Quizlet, Padlet, Kahoot!, Duolingo for Schools, LingQ*), було зафіксовано суттєве зростання всіх компонентів мовної компетенції. Зокрема, середній показник лексичних знань підвищився до 85%, граматичних – до 82%, усного мовлення та аудіювання – до 80%, письмових навичок – до 83%. У контрольній групі, де застосовувалися традиційні методи навчання, зміни були менш виражені: лексика – 68%, граматики – 65%, усне мовлення – 62%, письмо – 66%.

Аналіз цих даних демонструє чітку тенденцію: інтеграція цифрових технологій дозволяє досягати більш високих результатів у формуванні мовних компетенцій у коротші терміни. Важливо зазначити, що приріст показників у експериментальній групі був систематичним та стабільним, що свідчить про послідовність і методологічну обґрунтованість застосованих методик.

Крім того, спостереження за навчальним процесом показало, що використання інтерактивних платформ сприяє більш активній участі студентів у дискусіях, рольових іграх, колективних проєктах та виконанні самостійних завдань. Цей аспект має ключове значення, оскільки дозволяє не лише покращувати результати тестування, а й формує практичні навички використання мови в комунікативних ситуаціях.

Ще одним важливим моментом є вплив цифрових технологій на мотивацію та психологічний комфорт здобувачів освіти. Студенти експериментальної групи зазначали, що інтерактивні вправи підвищують інтерес до навчання, роблять процес більш динамічним і дозволяють відчувати власні успіхи практично одразу. Це, у свою чергу, стимулює активне включення в навчальний процес, підвищує впевненість у власних силах і сприяє формуванню позитивного ставлення до вивчення іноземної мови.

Таким чином, загальна характеристика результатів експерименту свідчить про високу ефективність використання цифрових платформ у

навчанні іноземних мов. Досягнуті результати демонструють комплексний вплив на всі компоненти мовної компетенції, мотивацію та активність студентів, а також підкреслюють необхідність системного впровадження цифрових технологій у сучасну лінгводидактику. Отримані дані створюють науково обґрунтовану базу для подальшого аналізу ефективності конкретних методик та інструментів, що використовувалися в експерименті.

1. Вплив цифрових технологій на мотивацію та активність здобувачів освіти. Однією з ключових задач експерименту було визначити, яким чином застосування цифрових технологій впливає на мотиваційний рівень та активність здобувачів освіти під час вивчення іноземної мови. Мотивація та активна участь студентів є визначальними чинниками ефективності навчання, оскільки саме високий рівень зацікавленості сприяє кращому засвоєнню лексики, граматики та розвитку комунікативних навичок.

Результати анкетування, спостережень та аналіз виконаних завдань показали, що використання цифрових платформ у навчальному процесі значно підвищує активність студентів експериментальної групи (ЕГ). Так, інтерактивні завдання, виконувані на платформах *Kahoot!*, *Mentimeter*, вікторинах і флеш-картках, стимулювали студентів до активної участі, сприяли підтриманню концентрації уваги та створювали позитивний емоційний фон. Важливо відзначити, що елемент змагання та заохочення в інтерактивних вправах підвищував не тільки інтерес до навчального матеріалу, а й формував у студентів прагнення до самовдосконалення та регулярного повторення вивченого.

Не менш важливим фактором підвищення активності стало залучення студентів до колективних проєктів та групової роботи через цифрові платформи, такі як *Google Docs* і *Padlet*. Спільне створення матеріалів, обговорення ідей та взаємний обмін досвідом стимулювали соціальну взаємодію та розвиток командної компетенції. Студенти навчалися

працювати в умовах спільної відповідальності за результат, що сприяло формуванню навичок комунікації, співпраці та критичного мислення. Водночас викладач міг оперативно надавати рекомендації та зауваження, що підвищувало якість виконання завдань та стимулювало рефлексію.

Персоналізація навчання, яку забезпечують сучасні цифрові платформи (*Duolingo for Schools, LingQ*). Вони дозволяють формувати індивідуальні навчальні маршрути, враховуючи рівень підготовки студента, темп засвоєння матеріалу, його інтереси та потреби. Такий підхід сприяє розвитку автономності, стимулює самостійне навчання та заохочує до регулярної практики. Студенти мають змогу працювати з матеріалом у зручному для них темпі, повторювати складні теми та закріплювати навички через інтерактивні вправи, що підвищує ефективність навчання.

Результати експериментального дослідження були детально опрацьовані та систематизовані в таблиці (Табл. 3.1), що дозволяє наочно відобразити динаміку змін у показниках навчальної активності та мотивації здобувачів освіти під впливом цифрових технологій. Таблиця містить узагальнені дані за експериментальною та контрольними групами, включаючи кількісні та відсоткові співвідношення результатів анкетування, спостережень та виконання практичних завдань.

Таблиця 3.1.

Вплив цифрових технологій на мотивацію та активність студентів

Напрямок впливу	Використані цифрові інструменти	Ефект на студентів	Показник у експерт. групі, %	Показник у контрольній групі, %
1	2	3	4	5
Інтерактивні завдання	Kahoot!, Mentimeter, вікторини, флеш-картки	Підвищення зацікавленості, формування змагального елемента, активна участь у занятті	85	55
Колективні проєкти	Google Docs, Padlet	Розвиток командної взаємодії, комунікативної компетенції, спільна робота над матеріалами	88	60

Продовження Таблиці 3.1

1	2	3	4	5
Персоналізація навчання	Duolingo for Schools, LingQ	Адаптація під індивідуальні потреби, підвищення автономності та самостійності	90	58
Загальна мотивація та активність	Комплексне використання платформ	Підвищення внутрішньої мотивації, бажання навчатися та долучатися до додаткових завдань	87	53

Як видно з таблиці, кожен напрям застосування цифрових технологій має позитивний вплив на мотивацію та активність студентів. Найбільший ефект спостерігався у сфері персоналізації навчання, що підтверджує важливість адаптації навчальних маршрутів під індивідуальні потреби здобувачів. Використання інтерактивних завдань і колективних проєктів також сприяло активізації студентів та розвитку комунікативних навичок. Порівняння з контрольною групою демонструє, що традиційні методи навчання не забезпечують такого рівня мотивації та залученості.

Аналіз анкет та спостережень показав, що 87% студентів експериментальної групи відзначили підвищену мотивацію та активність під час занять із цифровими інструментами. Для порівняння, у контрольній групі, де навчання проводилося традиційними методами, лише 53% студентів зазначили подібний рівень зацікавленості. Це свідчить про високий потенціал цифрових технологій у стимулюванні навчальної діяльності та формуванні позитивного ставлення до процесу вивчення іноземної мови.

Спостерігалось, що інтеграція цифрових інструментів сприяла формуванню внутрішньої мотивації здобувачів, тобто бажання навчатися не через зовнішні чинники оцінювання, а через зацікавленість і задоволення від процесу навчання. Це проявлялося у більшій самостійності, активності на заняттях, ініціативності під час виконання практичних завдань та готовності

долучатися до додаткових проєктів та вправ (Рис. 3.1).

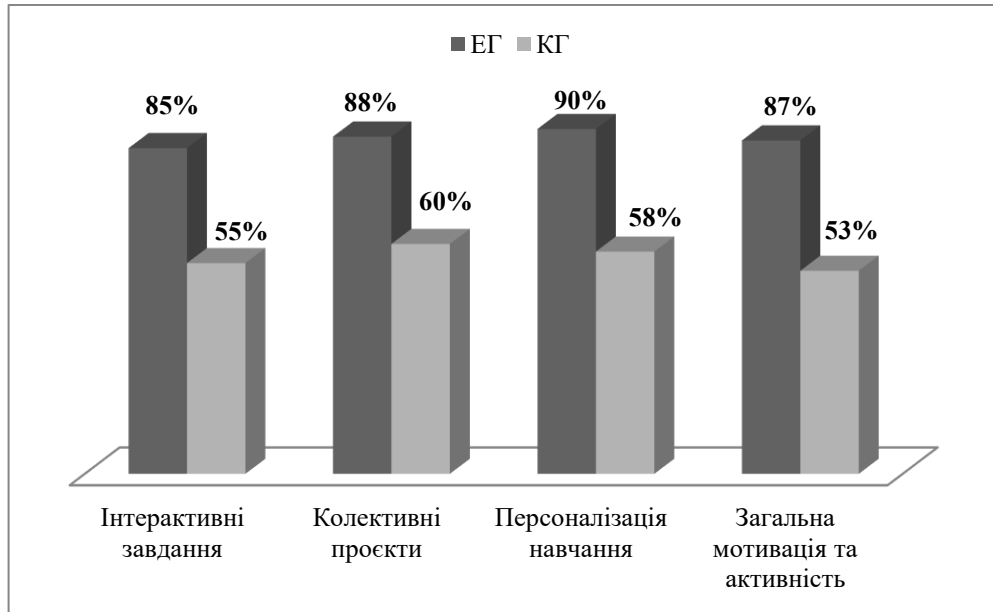

Рис. 3.1. Результати в експериментальній і контрольній групах за напрямом цифрового впливу

Таким чином, результати експерименту підтверджують, що цифрові технології не лише покращують засвоєння мовного матеріалу, а й є ефективним засобом стимулювання навчальної активності, розвитку мотивації та формування автономності здобувачів освіти. Це підкреслює важливість системного впровадження цифрових платформ у процес навчання іноземних мов та дозволяє обґрунтовано рекомендувати їх використання як для аудиторних, так і для дистанційних форматів навчання.

2. Ефективність розвитку мовних компетенцій за допомогою цифрових платформ. Результати експерименту свідчать про позитивний вплив цифрових технологій на розвиток основних мовних компетенцій:

1. Лексична компетенція: інтерактивні флеш-картки та вправи з автоматичною перевіркою сприяли швидшому засвоєнню та закріпленню нової лексики. Студенти відзначали легкість повторення та можливість самостійної роботи поза заняттями.

2. Граматична компетенція: завдяки інтерактивним вправам та

мультимедійним поясненням студенти могли одночасно бачити граматичні структури та їх застосування у контексті, що значно підвищувало ефективність засвоєння правил.

3. Навички усного мовлення та аудіювання: робота з відео та аудіоматеріалами, інтеграція рольових ігор та діалогів у *Zoom* чи *Google Meet* сприяла розвитку навичок аудіювання та формуванню впевненості у говорінні.

4. Письмові навички: колективні документи у *Google Docs* та інтерактивні завдання на *Padlet* стимулювали розвиток письмових умінь, водночас дозволяючи викладачу надавати оперативний зворотний зв'язок.

Таким чином, цифрові платформи дозволили інтегрувати всі чотири складові мовної компетенції у єдиний процес навчання, що значно підвищило результативність порівняно з традиційними методами.

3. Аналіз помилок та труднощів. У ході експерименту було зафіксовано типові помилки та складності, які виникали у студентів:

- Труднощі з використанням нових граматичних конструкцій у усному мовленні на ранніх етапах.
- Проблеми з самостійною організацією навчального часу під час роботи з цифровими платформами, що вимагало додаткового наставництва.
- Неоднорідність технічної підготовки студентів, що інколи сповільнювало виконання завдань.

Ці спостереження дозволили скоригувати методику проведення занять, зокрема додати пояснювальні матеріали, короткі інструкції щодо користування платформами та додаткові вправи для закріплення граматичних структур.

4. Порівняльний аналіз результатів експериментальної та контрольної груп. Для оцінки ефективності використання цифрових технологій було проведено порівняльний аналіз результатів навчання. Показники

ефективності представлені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Порівняльні результати контрольної та експериментальної груп

Компетенція	Контрольна група, %	Експериментальна група, %	Приріст, %
Лексична	68	85	+17
Граматична	65	82	+17
Усне мовлення та аудіювання	62	80	+18
Письмо	66	83	+17
Мотивація та активність	53	87	+34

На основі проведеного експерименту можна сформулювати такі висновки:

1. Цифрові платформи суттєво підвищують результативність навчання, сприяють закріпленню лексичних та граматичних знань, розвитку усного та письмового мовлення.

2. Використання інтерактивних інструментів стимулює активну участь здобувачів освіти та підвищує мотиваційний рівень.

3. Індивідуалізація навчання та адаптивні навчальні маршрути дозволяють враховувати різний рівень підготовки студентів і забезпечують автономність навчальної діяльності.

4. Виявлені труднощі та помилки свідчать про необхідність додаткової методичної підтримки та поступового введення цифрових інструментів, що забезпечує ефективну адаптацію здобувачів до нових умов навчання.

У цілому, експеримент підтвердив, що інтеграція цифрових технологій у процес навчання іноземних мов є педагогічно обґрунтованою та ефективною. Результати дослідження можуть бути використані для розробки методичних рекомендацій, планування навчальних занять та підвищення якості підготовки здобувачів освіти.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило виявити як теоретичні, так і практичні аспекти використання цифрових технологій у навчанні іноземних мов та визначити їх вплив на ефективність освітнього процесу. Аналіз наукової літератури, педагогічних практик та результатів експериментального дослідження засвідчив, що цифрові технології виконують багатофункціональну роль: вони підвищують мотивацію та активність здобувачів освіти, сприяють індивідуалізації навчання, забезпечують доступ до автентичних матеріалів та інтегрують різні форми освітньої діяльності.

Результати експерименту підтвердили, що впровадження цифрових платформ і інструментів у навчальний процес значно підвищує зацікавленість студентів у навчанні, активізує їхню участь у колективних і індивідуальних завданнях, а також сприяє розвитку комунікативної компетенції та автономності в навчанні. Використання інтерактивних вправ, вікторин, мультимедійних матеріалів і персоналізованих навчальних маршрутів дозволяє адаптувати процес навчання до потреб і рівня підготовки кожного здобувача, що підвищує ефективність засвоєння лексики, граматики та комунікативних стратегій.

Водночас дослідження виявило певні виклики, пов'язані з використанням цифрових технологій. До них належать технічні обмеження, ризик інформаційного перевантаження, потреба у педагогічному супроводі та психологічні труднощі окремих студентів. Проте аналіз показав, що при дотриманні психолого-педагогічних умов та принципів адаптивного навчання ці труднощі є подоланими і не знижують ефективності освітнього процесу.

Таким чином, застосування цифрових технологій у лінгводидактиці має

високий потенціал для підвищення якості навчання іноземних мов. Вони сприяють формуванню комплексної мовної компетенції, розвитку самостійності та мотивації здобувачів освіти, а також створюють умови для інтеграції інноваційних методик у традиційний освітній процес. Результати дослідження підтверджують доцільність системного та педагогічно обґрунтованого впровадження цифрових технологій у навчання, що дозволяє оптимізувати процес навчання, забезпечити активну взаємодію та підтримати індивідуальні освітні потреби студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берегова Крістіна Вплив онлайн-ресурсів на вивчення іноземних мов. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 листопада 2024 р.). Полтава : ПДАУ. 2024. С. 226-230
2. Белкіна Л. В. Цифрові технології у навчанні іноземних мов. Київ: Видавництво «Освіта». 2020. 189 с.
3. Биков В. Ю. Цифрова трансформація освіти і науки: проблеми, завдання, перспективи розвитку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. №72. С. 1–12.
4. Бровко К. Цифрові технології як чинник активізації пізнавальної спрямованості студентів університету в процесі вивчення іноземної мови. *Вища освіта України*. 2025. №2. С. 64-69
5. Ганзенко О. М. Інноваційні технології в лінгводидактиці: методичний аспект. КМУ. 2019
6. Данилюк С. Використання цифрових інструментів у викладанні іноземної мови майбутнім фахівцям з інформаційних та освітніх технологій. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. 2025. №10. С. 13-22.
7. Дубровіна І. В. Методи та засоби інтеграції цифрових ресурсів у навчальний процес. Харків: ХНУ. 2018. 286 с.
8. Іванюк І. В. Використання засобів цифрового освітнього середовища вчителями іноземних мов. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. №2. С. 122-134
9. Коваль Т. С. Використання мультимедійних технологій для розвитку комунікативної компетенції студентів. Львів: ЛНУ. 2021. 199 с.
10. Коваль Т., Бесклінська О. Засоби формування цифрової компетентності майбутнього вчителя іноземних мов. *Іноземні мови*. 2025. №1. С. 89-96
11. Кочерган М. І. Інформаційно-комунікаційні технології у

викладанні іноземних мов. Київ: Видавничий дім «Слово». 2017. 281 с.

12. Лещенко М. П. Формування цифрової компетентності учасників освітнього процесу в умовах цифровізації освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. №6. С. 121–132.

13. Лікера Дж. Blended Learning in Foreign Language Education. New York: Springer. 2018. 301 с.

14. Лодж Д. Digital Tools for Language Learning: Principles and Practice. London: Routledge. 2016. 179 с.

15. Майєр Н. В., Коваль Т. І. Цифрові засоби для формування ІКТ-компетентності майбутніх викладачів іноземних мов. *Іноземні мови*. 2023. №1. С. 177-189.

16. Морзе Н. В., Барна О. В. Цифрова компетентність сучасного педагога: критерії, показники, рівні. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. №75. С. 33–46.

17. Овчарук О. В. Розвиток цифрової компетентності педагогічних працівників: сучасні тенденції. Освітологічний дискурс, 2021. №1. С. 45–58.

18. Пономаренко Н., Тимченко Г., Неустроева Г. Вплив штучного інтелекту на вивчення іноземної мови. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. №34. С. 56-69

19. Проценко У., Базиляк Н., Вдовіна О. Використання цифрових технологій у викладанні англійської мови в ЗВО. *Вища освіта України*. 2024. №1. С. 187-194

20. Савченко О. Цифрові технології в дистанційному навчанні англійської мови студентів ЗВО. *Молодь і ринок*. 2021. №4. С.25-37

21. Сивридюк В., Гордєєва А., Кирикилиця В. Internet technologies as a means of organizing the teaching of foreign language writing in the context of intercultural communication. *Information Technologies and Learning Tools*. 2024. №99. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5483>

22. Спірін О. М. Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освіті: проблеми термінології та класифікації. *Інформаційні технології і*

засоби навчання. 2018. №66. С. 277–289

23. Степанов Є. М. Дистанційне онлайн-навчання іноземних мов як актуальна проблема. *Записки з українського мовознавства*. 2022. №29. С. 16-141

24. Тесцова О. О., Лопата І. Л. Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. №204. С. 10–16.

25. Черненко А. В. Інтеграція цифрових інструментів у процес викладання іноземних мов в умовах дистанційного навчання. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка та психологія*. 2025. №8. С. 66-72

26. Anggraini D., Yelliza Y. The impact of digital tools on language acquisition and integrating technology into English learning in higher education. *TELL-US Journal*. 2024. №10. С. 13-27

27. Antonenko N., Konovalenko T., Korol T., Podosynnikova H., Prokopchuk N., Salyuk B., Shevchenko M., Shkola I. *Digital Technologies for Teaching English as a Foreign/Second Language*. Київ: Євро-Волинь. 2024

28. Babazade Y. The impact of digital tools on vocabulary development in second language learning. *Journal of Azerbaijan Language and Education Studies*. 2024. №4. С. 1-12.

29. Chaika E. *Second Language Teaching in the Digital Era: Perspectives and Practices*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing. 2024. 289 p.

30. Handayani F. The role of technology in enhancing English language learning: A study of digital tools and their impact on student engagement. *Berajah Journal*. 2024. №4. С. 1257-1266.

31. Haque A., Ariansyah M. R., Wiladyah N. C., Sari R. N. Teaching vocabulary in a digital era: A study on tools and techniques for engaging English learners. *Indonesian Review of English Education, Linguistics, and Literature (IREELL)*. 2024. №2. С. 225-245.

32. Hinkelman D. *Blending Technologies in Second Language Classrooms*. London: Palgrave Macmillan. 2018. 311 p.

33. Hockly N. Blended learning. *ELT Journal*, 2018. №72. P. 97–101.
34. Hubbard P. Technology and language teaching and learning: An overview. *Language Teaching*, 2017. №50. P. 143–170.
35. John A. *Digital Technology and Language Teaching: Exploring New Frontiers*. London: Routledge. 2024. 189 p.
36. Laurillard D. *Teaching as a design science: Building pedagogical patterns for learning and technology*. Routledge. 2012. 222 p.
37. Li L. *New Technologies and Language Learning: A Textbook*. London: Bloomsbury Academic. 2017. 116 p.
38. Metruk R., Zimenová I. The use of digital technologies in the process of learning vocabulary. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. №109. P. 11-118
39. Mirzayeva N. J. Impact of digital tools on language learning methodologies. *International Journal of Artificial Intelligence*. 2025. №5. P. 24-39
40. Mishra D. *Technology Driven Language Learning: Innovations and Applications*. Cham: Springer. 2025. 219 p.
41. Motteram G. *Innovations in learning technologies for English language teaching*. British Council. 2013. 93 p.
42. Reinders H., White C. *Digital Language Learning: Theories and Practices*. London: Palgrave Macmillan. 2016. 218 p.
43. *Scholarly Publication Foreign Language Teaching in the Digital Age: Technology Integration and Classroom Innovation*. Scholar Publishing Group. 2024. 206 p.
44. Sharma S. The role of digital technology in supporting English language learners: Balancing engagement and access in secondary schools. *International Journal of English Language Education*. 2024. №12. P. 89-97
45. Springer C.(2024). *Technology and English Language Teaching in a Changing World: A Practical Guide for Teachers and Teacher Educators*. Cham: Springer. 228 p.
46. Svyrydiuk V., Hordieieva A., Kyryklytsia V. Internet technologies as

a means of organizing the teaching of foreign language writing in the context of intercultural communication. *Information Technologies and Learning Tools*, 2024. №99. P. 156-159

47. Vdovych S. M., Palka O. V. Modern Educational Technologies of Language Training of Future Service Sector Specialists : Methodical Book. Kyiv: Педагогічна думка. 2013. 228 p.

48. Warschauer M. Learning in the Cloud: How (and Why) to Transform Schools with Digital Media. Teachers College Press. 2016. 208 p.

49. Warschauer M., Kern R. Network-based Language Teaching: Concepts and Practice. Cambridge: Cambridge University Press. 2010. 187 p.

50. Wei I., Li H. A systematic review of critical thinking development in ICT-supported English as a Foreign Language teaching from 2015 to 2024. *Forum for Linguistic Studies*, 2024. №6. P. 45-58

51. Zemliansky P., Mahnke R. Integrating Digital Platforms in Language Learning. Boston: Pearson Education. 2019. 188 p.

52. Zhou L. ICT-Aided Education and Professional Development of Foreign Language Teachers. *Research and Advances in Education*, 2023. №2. P. 47-51.

ДОДАТКИ

*Додаток А***Публікації в наукових та науково-практичних джерелах**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Навчально-науковий інститут філології і журналістики
Кафедра української мови
Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням
Кафедра літературознавства, східної філології і перекладу

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра іноземних мов і методики викладання
Кафедра української мови та журналістики
Кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

«МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

14 ЛИСТОПАДА 2024 Р.
М. ПОЛТАВА

Serazhym Veronika <i>Research supervisor – Terekhova Svitlana</i>	
BRIDGING CULTURES THROUGH TRANSLATION: THEORIES AND PRACTICES IN INTERCULTURAL COMMUNICATION	209
Сергієнко Юлія <i>Науковий керівник – Антонюк Марина</i>	
ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ	212
Yakuba Vladyslav <i>Research supervisor – Antoniuk Maryna</i>	
TRANSLATION TRANSFORMATIONS IN DEALING WITH MILITARY TERMS	217
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ	
Агапюк Марія, Степанчук Наталя	
УСПІШНИЙ ДОСВІД МОТИВАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	220
Антонюк Марина	
ВИКОРИСТАННЯ ЗНАТЬ З ТЕОРЕТИЧНОГО КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПРИКЛАДНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	222
Берегова Крістіна <i>Науковий керівник – Матвієнко Леся</i>	
ВПЛИВ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ НА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	226
Волошин Богдан	
ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ ВНЗ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ	230
Гнатенко Каріна, Бортул Каріна	
ЕВОЛЮЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЮРИСТІВ: НОВІ ФОРМИ МОВЛЕННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПІЛКУВАННЯ	232
Голівер Надія, Курбатова Тетяна, Бондар Ірина	
ВИКЛИКИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ESP В НЕМОВНИХ ЗВО УКРАЇНИ	236
Гонтаренко Катерина <i>Науковий керівник – Воскобойник Валентина</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЧАТУ GPT ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	240
Горюх Ігор <i>Науковий керівник – Бутова Віра</i>	
ПОТЕНЦІАЛ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	243

- Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/science/aphasia-pathology>
4. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/applied-linguistics>
 5. How Does Grammarly Work? | Grammarly Spotlight. URL: <https://www.grammarly.com/blog/product/how-does-grammarly-work/>
 6. What Is Speech Recognition and How Does It Work? | Hoory AI URL: <https://www.hoory.com/blog/i/what-is-speech-recognition-and-how-does-it-work>
 7. Освітньо-професійна програма зі спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська). Полтавський державний аграрний університет. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12530/oppbak2023_1.pdf
 8. Силабус навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської мови». Полтавський державний аграрний університет. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12931/sylabusteorkursanglfilolbd2023antonyuk.pdf>

ВІПЛИВ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ НА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Берегова Крістіна,
здобувач I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна
kristina.beregova@st.pdau.edu.ua
Науковий керівник – Матвієнко Леся,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри германської і української філології
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна
lesia.matvienko@pdau.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1211-3056>

Онлайн-ресурси для вивчення іноземних мов стають дедалі важливішими в сучасному світі, оскільки вони забезпечують зручний доступ до якісного навчання для людей з будь-якого куточка світу. Завдяки цифровим платформам

процес вивчення мов стає інтерактивним, гнучким і доступним для широкої аудиторії, що відповідає потребам глобалізованого суспільства та відкриває нові можливості для особистісного й професійного розвитку [2]. Сучасна лінгводидактика вивчає та розробляє методи навчання, що допомагають ефективно опанувати мову. Питання лінгводидактики активно досліджували: Денищук Т. А., Цимбал О. А., Паладій Н. М. та ін.

Розвиток лінгвістичної компетенції, можна розвивати безпосередньо через лінгвістичні форми або опосередковано через завдання, орієнтовані на спілкування, які розвивають лінгвістичні знання як побічний продукт. Що стосується прямих підходів, дослідження з когнітивної науки та прикладної лінгвістики показують, що відновлення знань із пам'яті є більш ефективним, ніж повторення [3]. Тому тести на словниковий запас є більш ефективними, ніж тренування або перерахування списків слів. Крім того, чергування різних типів задач виявляється більш ефективним, ніж групування подібних, тоді як зворотній зв'язок також може посилити прогрес. Популярні інструменти, які використовують такі підходи включають Kahoot, Quizlet і Quizizz, а також програми для вивчення мови, такі як Duolingo і Busuu. Текстовий генеративний штучний інтелект може піти на крок вперед у ресурсних технологіях. Наприклад, ChatGPT може надати учням контекстуалізовані визначення словника та дозволити їм задавати додаткові запитання. Він також може генерувати зразки речень та пояснення слів для супроводу створеного текст.

Якщо здобувачеві необхідно вивчати українську поряд з англійською, то доречним буде додаток LinguaLeo, де містяться словники, вправи та матеріали для читання та підвищення рівня володіння мовою [1]. Для практики з носіями мови можна використовувати додаток HelloTalk. Помітною тенденцією комп'ютерної лінгводидактики є увага до навчання в онлайн режимі (e-learning) з використанням інтерактивних технологій. Існує низка сучасних і нових технологій допомоги при написанні на основі ШІ, які можуть змінити спосіб навчання письма іноземною мовою. По-перше, автоматизовані інструменти оцінювання написання (наприклад, засоби перевірки орфографії та граматики), а також інструменти коригування (наприклад, Grammarly або ProWriting допомога) надає широку підтримку для покращення якості письма.

Якщо однією з цілей є допомогти студентам провести мозковий штурм і краще підготуватися до нього доповідь чи есе, доцільно використовувати такі інструменти, як *Wallwisher* або *Ticider* для розвитку своїх ідей. Вчителі можуть легко відстежити, які студенти зробили найцінніший внесок у процес мозкового штурму.

Доступ до автентичних мовних ресурсів – від відео YouTube і соціальних мереж до новинних статей, автентичні мовні ресурси дають змогу студентам ознайомитися з реальним використанням мови та розвинути культурну компетентність.

Основні переваги, які забезпечують онлайн-ресурси, можна розглянути через кілька ключових аспектів: доступність, інтерактивність, індивідуальний підхід, різноманітність контенту, а також соціальна взаємодія. Проаналізуємо вплив цих складників на залучення онлайн-ресурсів у процес вивчення іноземної мови.

1. **Доступність та зручність.** Онлайн-ресурси дозволяють навчатися будь-де і будь-коли, маючи лише інтернет-з'єднання та пристрій. Це особливо важливо для зайнятих людей або тих, хто мешкає в регіонах, де немає можливості відвідувати мовні курси офлайн. Наприклад, платформи, як-от *Duolingo*, *Babbel* та *Memrise*, пропонують вивчення нових мов через додатки, що робить навчання більш мобільним та адаптивним до потреб користувача.

2. **Інтерактивність та гейміфікація.** Онлайн-ресурси часто пропонують інтерактивні завдання, вікторини, ігри, що мотивує студентів залишатися зацікавленими у вивченні мови. Наприклад, гейміфікація у *Duolingo* сприяє змаганням із собою та іншими користувачами, що допомагає підтримувати мотивацію та націленість на результат.

3. **Персоналізовані програми.** Багато платформ використовують алгоритми, щоб пропонувати завдання на основі рівня знань студента. Це дозволяє фокусуватися на конкретних аспектах мови, які потребують більше уваги, що особливо корисно для самостійного навчання. Віртуальні репетитори, як-от *Preply* чи *iTalki*, також дають змогу обирати викладачів за різними критеріями (рівень, стиль навчання), що забезпечує індивідуальний підхід.

4. **Різнманітність контенту.** В Інтернеті доступні не лише підручники,

а й аудіо- та відеоматеріали, інтерактивні вправи, блоги, подкасти, канали на YouTube [4]. Це дозволяє студентам покращувати всі аспекти мови: слухання, говоріння, читання та письмо. Наприклад, на YouTube є багато блогів носіїв мови, які допомагають глибше зануритися у мовне середовище.

5. Соціальна взаємодія та мовні обміни. Платформи для мовних обмінів, такі як HelloTalk або Tandem, дозволяють спілкуватися з носіями мови, що дає змогу практикувати мову у реальному спілкуванні, а також познайомитися з культурою. Ці інструменти роблять вивчення мови не лише теоретичним, але й практичним, що є ключовим для розвитку комунікативних навичок.

6. Доступ до автентичного контенту. Завдяки онлайн-ресурсам студенти можуть переглядати фільми, серіали, читати статті, книги або новини мовою, яку вони вивчають. Це допомагає вивчати лексику та граматику, що використовується у реальному житті, а не лише в рамках навчального матеріалу.

Онлайн-ресурси значно полегшують вивчення іноземних мов, пропонуючи доступність, інтерактивність, персоналізований підхід та можливість спілкування з носіями мови. Завдяки їм навчання стає більш гнучким, цікавим та ефективним, а також сприяє культурному обміну й розвитку комунікативних навичок.

Джерела та література

1. Денищук Т. А. Лінгводидактичні засади формування культури мовлення учнів засобами фразеології. *Наукові праці: науковий журнал*. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. № 291. С. 119–124.
2. Колмакова В., Терещук С., Шаров С. Використання цифрових інструментів Google Workspace For Education у дистанційному навчанні. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 7. С. 334–347.
3. Bahari A. and J. Gholami A Systematic review of current research on affordances and challenges of technology-assisted grammar learning. *Computer Assisted Language Learning*. 2022. Vol. 32/1. P. 125–148.
4. Blake R. Technology and the four skills *Language Learning & Technology*. 2016. Vol. 20/2. P. 129–142. URL: <http://lit.msu.edu/issues/june2016/blake.pdf> (accessed on 31 October 2023).

Додаток Б

Педагогічні умови успішного залучення цифрових технологій в навчальний процес

Умова	Зміст	Практичне значення
Мотиваційно-емоційна	Формування зацікавленості та внутрішньої мотивації до навчання	Використання ігрових елементів, автентичних матеріалів, творчих завдань
Когнітивна адаптованість	Врахування пізнавальних особливостей здобувачів та рівня їх підготовки	Модульні завдання, поєднання мультимедіа з текстовими підказками, поступове ускладнення
Цифрова компетентність	Розвиток умінь працювати з цифровими інструментами у викладачів та здобувачів	Тренінги, практичні завдання, робота з онлайн-платформами та ресурсами
Методична інтеграція	Цифрові технології впроваджуються в навчальний процес цілеспрямовано	Проектування уроків із чіткою дидактичною метою, логічна інтеграція в навчальні етапи
Організаційно-технічні	Забезпечення доступу до інтернету, пристроїв та платформ	Рівний доступ для всіх учасників, резервні варіанти, чіткий розклад занять
Соціально-комунікативна	Створення умов для співпраці та комунікації	Групові проекти, дискусії, онлайн-обговорення, робота у парах
Контрольно-оцінювальна	Моніторинг результатів і рефлексія	Автотестування, портфоліо, самооцінка та взаємооцінка
Етична та психологічна	Турбота про психологічний комфорт і академічну доброчесність	Дотримання правил онлайн-етики, чергування видів діяльності, запобігання інформаційній перевтомі

Додаток В

Конспект навчального заняття

Тема: «Подорожі та транспорт»

Рівень: А2

Тривалість: 45–50 хв

Мета заняття: формування лексичних і комунікативних навичок у темі подорожей та транспорту; розвиток здатності будувати діалогові ситуації, описувати плани поїздки і використовувати нові слова у контексті.

Цифрові інструменти:

- *Kahoot!* – інтерактивне опитування;
- *Quizlet* – флеш-картки та тести для закріплення лексики;
- *Google Docs* – колективна робота над діалогами;
- *YouTube* – демонстраційне відео;
- *Padlet* – дошка для колективного обміну ідеями та зворотного зв'язку.

Хід заняття

1. Організаційно-мотиваційний етап (5–7 хв)

Ціль: активізація наявних знань, створення мотиваційного та позитивного настрою.

Діяльність викладача та студентів:

- Привітання, перевірка готовності до роботи (налаштовані пристрої, доступ до платформ, інтернет).
- Ознайомлення зі структурою заняття та цілями.
- Проведення інтерактивного опитування на *Kahoot!* «Що ви знаєте про подорожі?» для актуалізації наявної лексики та створення емоційного залучення.

Очікуваний результат: студенти готові до роботи, зацікавлені у темі, мають уявлення про мету заняття.

2. Ознайомлення з новим матеріалом (10–12 хв)

Ціль: введення нових лексичних одиниць та мовних конструкцій,

формування базових навичок використання нової лексики.

Діяльність:

- Демонстрація відео на *YouTube* «Planning a trip» (5 хв).
- Акцент на нову лексику: виділення слів та фраз, пов'язаних із транспортом, плануванням поїздки, бронюванням квитків тощо.
- Використання інтерактивної презентації: студенти слухають пояснення, бачать приклади речень, можуть повторювати за викладачем.

Очікуваний результат: студенти знайомляться з новою лексикою, розуміють її значення та контекст використання.

3. Закріплення та практичне застосування (15–18 хв)

Ціль: розвиток мовленнєвих навичок, формування практичної здатності застосовувати нову лексику.

Діяльність:

- Створення діалогів у групах через *Google Docs*: студенти складають короткі діалоги про організацію поїздки, обмінюються коментарями.
- Використання флеш-карток та тестів на *Quizlet* для перевірки лексики.
- Рольова гра у форматі «Planning a trip»: кожна група презентує свою поїздку, використовуючи нові слова та конструкції.

Очікуваний результат: студенти закріплюють лексику та граматичні структури, отримують досвід комунікативного використання мови, розвивають навички співпраці.

4. Контроль і оцінювання знань (5–7 хв)

Ціль: перевірка рівня засвоєння матеріалу, виявлення труднощів та надання зворотного зв'язку.

Діяльність:

- Короткий тест на *Quizlet* для оцінювання лексики та граматичних конструкцій.
- Колективна оцінка підготовлених діалогів: викладач та студенти

дають коментарі, відзначають правильність використання лексики та мовних форм.

Очікуваний результат: викладач отримує дані про рівень засвоєння матеріалу, студенти усвідомлюють власні помилки та досягають позитивного досвіду корекції.

5. Рефлексія та підведення підсумків (5 хв)

Ціль: осмислення отриманих знань, аналіз результатів та визначення напрямів подальшого навчання.

Діяльність:

- Обговорення в *Padlet*: студенти залишають коментарі про те, що їм вдалося, що було складним, що сподобалося.
- Підведення підсумків викладачем: повторення ключових слів та фраз, рекомендації для самостійної роботи (наприклад, підбір додаткових відео або вправ на платформах *Duolingo* чи *LingQ*).

Очікуваний результат: студенти рефлексують щодо власного навчального досвіду, отримують рекомендації для самостійного вдосконалення та формують мотивацію до подальшого вивчення теми.

Додаток Г

Анкета для здобувачів освіти щодо використання цифрових технологій у навчанні іноземної мови

Мета анкети: визначити рівень мотивації, активності та задоволеності студентів від використання цифрових платформ та інструментів у процесі навчання іноземної мови.

Інструкція: Будь ласка, оберіть варіант відповіді, який найбільше відповідає вашому досвіду.

1. Загальна інформація:

1.1. Рівень володіння іноземною мовою:

- Початковий
- Середній
- Високий

1.2. Досвід роботи з цифровими платформами:

- Немає
- Невеликий
- Середній
- Значний

2. Мотивація та активність:

2.1. Чи підвищується ваша мотивація до навчання під час використання цифрових платформ?

- Так, значно
- Частково
- Ні

2.2. Чи активніше ви берете участь у навчальних завданнях за допомогою цифрових технологій?

- Завжди
- Часто
- Рідко
- Ніколи

2.3. Чи відчуваєте ви, що цифрові платформи сприяють самостійному навчанню?

- Так
- Частково
- Ні

3. Задоволеність цифровими технологіями:

3.1. Наскільки вам зручно користуватися платформами для виконання завдань?

- Дуже зручно
- Зручно
- Не дуже зручно
- Незручно

3.2. Чи вважаєте ви, що цифрові технології допомагають покращити ваші навички:

- Лексика
- Граматика
- Комунікативні навички
- Усе разом

4. Відкрите питання:

4.1. Що вам найбільше подобається або не подобається у використанні цифрових технологій під час навчання?

Додаток Д

Зразки завдань для цифрових платформ

Завдання 1. Інтерактивна вікторина (Kahoot!)

Мета: закріплення лексики за темою «Подорожі та туризм».

Приклад питань:

1. Оберіть правильний переклад слова «airport»:
 - а) вокзал
 - б) аеропорт
 - в) автобус
 - г) вокзальна каса
2. Виберіть правильне речення: «I ___ to the museum yesterday.»
 - а) go
 - б) went
 - в) going
 - г) gone

Примітка: Результати вікторини автоматично відображаються в платформі, що дозволяє викладачу оцінювати прогрес студентів.

Завдання 2. Інтерактивні флеш-картки (Quizlet)

Мета: розвиток лексичних навичок та запам'ятовування нових слів.

Приклад завдання:

- Передбачити переклад слова «accommodation».
- Впізнати значення слова «sightseeing» у контексті.
- Побудувати речення з новими словами.

Завдання 3. Спільна робота над проєктом (Google Docs/Padlet)

Мета: розвиток комунікативної компетенції та навичок командної роботи.

Приклад завдання:

- Створити колективну презентацію на тему «Моя улюблена країна».
- Додати текстову інформацію, фото, короткі відео.

- Кожен учасник коментує та редагує роботу інших.

Завдання 4. Аудіо- та відеозавдання (Edpuzzle, YouTube)

Мета: розвиток навичок аудіювання та розуміння автентичної мови.

Приклад завдання:

- Переглянути короткий відеоурок або кліп.
- Відповісти на запитання після кожного сегменту відео (multiple choice або open-ended).
- Пояснити зміст у власних словах у коментарях.